Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 19 (480) | ГОД X | 9 МАЯ 1965 года | ЦАНА 60 гр.

ДНІ СЬВЯТАСЦІ

Артыкул 62 Канстытуцыі Польскай Народнай Рэспублікі гаворыць: «Грамадзяне ПНР маюць права да карыстання са здабычаў культуры і да творчага ўдзелу ў развіцці народнай культуры».

Глянем вакол. Школы, святліцы, клубы, бібліятэкі, кіно, радыё, тэлевізары. На кожным кроку, у кожнай вёсцы. Кніжка, газета суправаджае нас, служыць нам. Прызвычаіліся мы ўжо да ўсяго гэтага і не задумоўваемся над велічынёю таго, што маем, што дае нам радасць, веды, адпачынак, што служыць нашаму шчасцю. Але ўсё ж, хвілінку, затрымаемся і глянем назад. Многія з маіх

(Працяг на стар. 5)

Дні асветы, кніжкі і друку. Гайнаўскія школьнікі выйшлі на вуліцы свайго горада ў касцюмах, якія нагадваюць постаці папулярных літаратурных герояў.
Фота: М. Тарасевіч

Сёння ў гасцях у нас

МІХАСЬ МАШАРА

КАЛІ ДЗЕНЬ АДЫХОДЗІЦЬ

Калі дзень адыходзіць і вечар
на зямлі кладзе доўгія цені,
сэрца тужыць паціху аб нечым
і злятаюць адкульсь летуценні.

На дне памяць сквапліва хавае,
праляцеўшыя дні і мінуты.
Дакранеш і яны ажываюць,
адны — шчасцем, другія — пакутай.

Нібы ветры ціхія на дрэвах,
шалясцяць пралятаючы думы.
Гэта песень не спетых напевы,
дзесь у далях знікаюць без шуму.

Аджываюць у сэрцы ўспаміны,
прамінуўшая радасць і гора.
Адыйдзе так усё... і дзесь згіне,
не вярнуць нам і міга з учора.

А зірнеш у душу, бы ў люстэрку,
з глыбіны перажытых бяздонняў,
зноў выходзіць усё на паверку,
ад калыскі да самага сёння.

Усе страты, памылкі і жалі,
і надзеі нязбыўшыхся мараў,
абжыліся... дамашнімі сталі,
не пякуць ужо сэрца пажарам.

Калі сонца заходзіць і вечар
над зямлёю зарой палымнее,
дзень не ўвесь патанае у вечнасць,
пакідае на новы — надзею.

Сакавік, 1965 г.

Не стаўце людзі агарожаў
з чыгунных кратаў і парканаў.
У сад расквечаны, прыгожы,
хай мае права кожны глянуць.

Няхай глядзяць...
Хай кормяць вочы
красою сонечнай у кветках.
Вясна для ўсіх быць шчасцем хочыць,
для ўсіх прыносіць радасць лета.

І гэта зелень лісця, траваў,
што сэрца хваляваць так можа,
усім належыць нам па праву, —
здыміце ж людзі агарожы!

І не трымайце пад замкамі
цудоўны дар вясны і сонца.
Глядзець на свет трэба вачамі
без крат астрожнага ваконца.

15. VII. 1964 г. Дубалты.

Прыклад вялікага таленту і працавітасці акцёра-аматара — ЛІЗА ЯРМОШ з Сямяціч. (Да артыкула «Аматары на вышыні» стар. 4.)

НАШ КАМЕНТАРЫЙ

У нашым штодзённым жыцці не заўсёды хапае часу, каб прызадумацца аб справах, якія непасрэдна не адносяцца да нашай сям'і, да нашай гаспадаркі. Нагоду ствараюць выбары ў Сейм і ў рады народовыя ўсіх узроўняў, якія, як вядома, дэкрэтам Дзяржаўнага Савета назначаны на дзень 30 мая.

Ёсць гэта падзея асноўнай важнасці ў жыцці народа.

У пасляваеннай гісторыі Польшчы цяперашнія выбары будуць пятымі па чарзе выбарамі ў Сейм і чацвёртымі выбарамі радных.

Кіруючай сілай нашага народа з'яўляецца Польская аб'яднаная рабочая партыя. Яна супольна з Аб'яднаным Стронніцтвам людовым і Стронніцтвам дэмакратычным саставуляе асноўнае ядро Фронту адзінства народу.

За намі 20 год мірнай, творчай працы. Пад кіраўніцтвам партыі рабочага класа дасягнула наша краіна такога ўзроўню развіцця, аб якім хіба нават не марылі аўтары гістарычнага ліпеньскага Маніфеста з 1944 года. Мінулы час поўнасцю пацвердзіў глыбокую мудрасць выбранай тады дарогі, у аснову якой перш за ўсё была палажана братэрская дружба з Савецкім Саюзам. Таму новы Дагавор аб дружбе, супрацоўніцтве і ўзаемнай дапамозе, падпісаны ў Варшаве 8 красавіка г. г., быў так прыхільна і энтузіястычна ўспрыняты ўсім грамадствам Польшчы. Ён выключна падмацаваў і так ужо высокі ранг нашай Айчыны ў цяперашнім неспакойным свеце.

Шырока вядомы мірныя ініцыятывы нашых дзяржаўных правадыроў. Нам патрэбны мір, мы хочам міру і змагаемся за яго.

Нашу сілу павялічвае кожны з нас сваёй штодзённай працай, гэтай сілай з'яўляюцца дасягненні ў развіцці нашай гаспадаркі.

Якія яны?

Вернемся думкамі да пачатку 1961 года. Тады, як і цяпер, Ваяводскі Камітэт Фронту адзінства народу ў Беластоку прадставіў быў насельніцтву Беласточчыны сваю выбарчую праграму. Зараз ён сцвярджае:

ДУМКІ НАД ВЫБАРЧАЙ ПРАГРАМАЙ

«Асноўныя заданні, хаця не ўсе, намечаныя гэтай праграмай, былі выкананы».

Словы «хаця не ўсе» адносяцца перад усім да сельскай гаспадаркі. Але і ў гэтай галіне на працягу мінулых чатырох год зрабілася на Беласточчыне шмат чаго добрага. Паспяхова праходзіла меліярацыя, механізацыя, электрыфікацыя і хімізацыя. А гэта ж асноўныя фактары развіцця сельскагаспадарчай прадукцыі. Асвоена каля 70 тысяч гектараў дрыгвястых лугоў, над дахамі больш як кожнай другой вёскі звіняць драты электралініі (65%), на палях заграхатала 3.166 трактараў, а пастаўкі штучных угнаенняў (улічваючы сёлеташні план) амаль што падвоіліся. Праўда, не заўсёды можна было купіць у магазінах удосталь гэтай жыццёдайнай для раслін «солі», не хапала цэменту і цэглы, але гэта толькі таму, што неяк гвалтоўна «звышпланава» ўзрасло раптам запатрабаванне сялян на гэтыя прадукты. Прамысловасць аднак ужо паспяхова даганяе гэтае запатрабаванне.

Усё гэта, зразумела, непасрэдна садзейнічала росту даходу сялян. За прададзеныя дзяржаве прадукты атрымалі яны ў 1964 годзе 3 мільярды 350 мільёнаў злотых, гэта значыць, на звыш 35% больш, чымсьці 4 гады таму назад.

На развіццё гаспадаркі Беластоцкага ваяводства спатрэбілася ў бягучай пяцігодцы звыш 10-ці мільярдаў злотых. На гэтыя грошы, між іншым, пабудавана:

Бульбяны камбінат у Ломжы, мясны камбінат у Беластоку, трыкатажную фабрыку ў Кольне, мэблевую фабрыку ў Супраслі, завод высакаякасных кармоў і аграмадны млын у Старасельцах, малачарні ў Гайнаўцы, Сямятычах, Замброве і ў Высокім Мазавецкім.

А яшчэ цяпер будуецца:

Завод лёгкіх бетонаў у Снядове, мэблева-шпалерны завод у Сувалках, тарфовае прадпрыемства «Імшар» пад Міхаловам, тры малачарні і шмат другіх меншай важнасці прамысловых аб'ектаў.

Як бачым, спісак даволі багаты. Значыць, работа ідзе поўным ходам, значыць кожны год прыносіць нам усё штосьці новага. Магчыма, што не так шпарка, як бы мы сабе жадалі,

(Працяг на стар. 4)

Савецка-французскае камюніке

Па запрашэнню французскага ўрада міністр замежных спраў СССР А. А. Грамыка знаходзіўся ў Парыжы з афіцыяльным візітам з 25 па 30 красавіка 1965 г.

У час свайго візіту А. А. Грамыка быў прыняты прэзідэнтам рэспублікі генералам дэ Голем і меў гутаркі з прэм'ер-міністрам Жоржам Пампіду і дзяржаўным міністрам Луі Жоксам.

Міністр замежных спраў СССР меў рад сустрэч з міністрам замежных спраў Францыі Куў дэ Мюрвілем, у ходзе якіх адбыўся паглыблены абмен думкамі, які датычыў асноўных праблем міжнароднай палітыкі, што цікавяць Францыю і СССР, а таксама адносін паміж дзвюма краінамі.

Бакі перш за ўсё абмяняліся думкамі па пытаннях, якія датычаць становішча ў Паўднёва-Усходняй Азіі. Было канстатавана, што абстаноўка ў раёне Індакітая і асабліва ў В'етнаме ў выніку апошніх падзей абвастрылася і стварае небяспеку справе міру.

Міністр замежных спраў СССР і міністр замежных спраў Францыі заявілі аб згодзе сваіх урадаў у тым, што вырашэнне праблем, якія датычаць гэтага раёна, можа быць знойдзена толькі на шляхах вяртання да Жэнеўскіх пагадненняў 1954 года па В'етнаму, Камбоджы і Лаосу і пагаднення 1962 года па Лаосу, якія заснаваны на прызнанні незалежнасці і суверэнітэту гэтых дзяржаў і на недапушчальнасці ўмяшання звонку ў іх унутраныя справы.

Абодва міністры прынялі да ведама згоду ўрадаў ЗША і Вялікабрытаніі на правядзенне міжнароднай нарады па Камбоджы, адзначыўшы пры гэтым, што савецкі і французскі ўрады ўжо раней выказваліся на карысць склікання такой нарады.

Міністры замежных спраў СССР і Францыі выклалі погляды сваіх урадаў па розных пытаннях еўрапейскай бяспекі. Было падкрэслена, што Савецкі Саюз і Францыя, як еўрапейскія дзяржавы, маюць першарадную зацікаўленасць у тым, каб было дасягнута ўзгодненае вырашэнне гэтых пытанняў. У гэтай сувязі міністр замежных спраў СССР выклаў пазіцыю Савецкага Саюза па праблеме германскага мірнага ўрэгулявання.

Міністры замежных спраў СССР і Францыі ад імя сваіх урадаў выказалі надзею на дасягненне дагаворанасці паміж усімі зацікаўленымі бакамі. Урады СССР і Францыі будуць працягваць абмен думкамі аб становішчы ў Еўропе і аб іх адпаведных пазіцыях.

Абодва бакі падкрэслівалі важнасць праблемы раззбраення. Міністр замежных спраў СССР выклаў прычыны, у сілу якіх Савецкі ўрад прапанаваў склікаць Камісію ААН па раззбраенню ў саставе ўсіх членаў гэтай арганізацыі. Ад імя Савецкага ўрада ён выказаў згоду з выстаўленай Францыяй прапановай абмеркаваць праблему ядзернага раззбраення на нарадзе пяці ядзерных дзяржаў.

Адносна Арганізацыі Аб'яднаных Нацый міністры замежных спраў СССР і Францыі выказалі згоду з тым, што трэба вярнуцца да строгага захавання прынцыпаў, устаноўленых Статутам ААН, і, у прыватнасці, вызначанага Статутам размеркавання функцый і паўнамоцтваў паміж рознымі органамі гэтай арганізацыі.

Былі таксама абмеркаваны пытанні двухбаковых адносін у эканамічнай, культурнай і навукова-тэхнічнай галінах, уключаючы супрацоўніцтва СССР і Францыі ў справе каляровага тэлебачання, якім абодва ўрады надаюць важнае значэнне. З абодвух бакоў было выказана імкненне развіваць адносіны паміж Францыяй і Савецкім Саюзам ва ўсіх галінах.

Савецка-французскі абмен думкамі, які адбыўся ў Парыжы, меў вялікую цікавасць. Ён выявіў сферы згоды, якія існуюць паміж абодвума ўрадамі, і тым самым будзе садзейнічаць развіццю карысных кансультацый паміж імі. Міністры замежных спраў СССР і Францыі згадзіліся, што гэты абмен думкамі будзе прадоўжан па ўсіх праблемах, якія маюць узаемную цікавасць.

Зыходзячы з гэтага, міністр замежных спраў Францыі Куў дэ Мюрвіль па запрашэнню Савецкага ўрада наведае СССР з афіцыяльным візітам увосень 1965 года.

З жыцця БГКТ

Раз па-народнаму

Рэдакцыя «Зажэве» і «Польскае радыё» аб'явілі конкурс на сарганізаванне маладзёжнай забавы пад лозунгам «Раз па-народнаму». Галоўнай задачай гэтага конкурсу з'яўляецца заахвочванне да арганізавання вечарын са шматлікімі атракцыямі, у якіх галоўнае месца зоймуць народныя элементы: рэгіянальныя танцы і песні.

Члены гурткоў Беларускага грамадска-культурнага таварыства і Саюза сялянскай моладзі прынялі ўдзел у гэтым конкурсе і сарганізавалі ў Паўлах такую вечарыну пад загалоўкам «Раз па-народнаму».

Запачаткавалася яна гарцэрскім маскарадным балем. Школьная моладзь падрыхтавала маскі розных звяроў, рыцараў, цыганаў, герояў кніжак. У час гарцэрскага балю былі праведзены конкурсы на найпрыгажэйшую маску і на найлепш выкананы танец. Пераможцы атрымалі ўзнагароды.

Пасля гарцэрскага балю распачалася асноўная частка імпрэзы. Выступаў мясцовы аматарскі калектыў БГКТ. Праграма яго была апрацавана з асаблівым падкрэсленнем рэгіянальных элементаў. І так, напрыклад, прадстаўлены быў мантаж народных песень нашай аколіцы, які пераплятаўся музыкай і паэтычнымі тэкстамі. Тэксты да мантажу былі зачэрпнуты з фальклору Беласточчыны. Мантаж вельмі добра быў прыняты прысутнымі. Сведчыць гэта аб тым, што нягледзячы на вялікую экспансію сучасных песень, аднак народныя песні не трацяць сваёй прыгажосці і чароўнасці. Іх любяць, спяваюць, з захапленнем слухаюць. Значыць, іх вартасць трывалая, устойлівая ў народнай культуры.

На гэтым жа мерапрыемстве як госць выступіў былы жыхар нашай вёскі грамадзянін Юрчук, які пад уласны акампаніямент гітары заспяваў некалькі лірычных і жартоўных песень, як «Чубчык», «Ох ты, гарэліца» і іншыя.

У працы гуртка БГКТ ёсць ужо пэўная традыцыя арганізавання спатканняў з былымі жыхарамі нашай вёскі, якія жывуць у іншых мясцовасцях і працуюць на розных пасадах. У мінулым годзе адбылося спатканне з Міколам Харытонюкам, працаўніком ваяводскай міліцыі ў Беластоку, а ў бягучым годзе з грам. Юрчуком, працаўніком кіно «Тон» у Беластоку. Гэтыя сустрэчы заўсёды праходзяць вельмі цікава ў цёплай, быццам сямейнай, атмасферы. І менавіта яны з'яўляюцца адной з форм сувязі былых жыхароў Паўлаў са сваёй роднай вёскай, з аднавяскоўцамі. Варта, каб і іншыя гурткі БГКТ арганізавалі такія спатканні. Раім заняцца гэтай справай, проста заклікаем — таму што яны надзвычай карысныя і прыемныя.

Гуртко́ўцы БГКТ і ССМ сарганізавалі таксама выстаўку народнага мастацтва. Сабралі яны такія экспанаты, як: старыя народныя вышыўкі на палатне (ручнікі, настольнікі, блузкі, фартухі), дываны, вырабы з саломы і разьба ў дрэве і косці таленавітага аматара з Канюк, Уладзіміра Наумюка. Выстаўку пабачыла 200 чалавек.

На заканчэнне праграмы выступіў драмгурток з п'есай «Хто прышоў ноччу». На асаблівае падкрэсленне заслугоўваюць Васіль Галубоўскі, Мікола Садоўскі і Павал Бачынскі, якія вельмі добра справіліся са сваімі ролямі. Неабходна сцвердзіць, што мерапрыемства пад загалоўкам «Раз па-народнаму» надзвычай удалося і было новай формай культурнага жыцця вёскі Паўлы.

СЯРГЕЙ ФІЛІПЮК
Паўлы

■ На здымку: хор вёскі Барова, Іўеўскага раёна.

Весткі з БССР

■ У сувязі з так выдатнай падзеяй у культурным жыцці Беларусі, як ІІІ-я Дэкада народнай творчасці, якая нядаўна закончылася ў Мінску, многія беларускія газеты друкавалі выказванні дзеячоў мастацтваў. Член журы Дэкады, кампазітар Юры Семяняка, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларускай ССР, так піша:

«Вельмі прыемна, што шмат месца ў праграмах канцэртаў займалі народныя творы. Беларускія народныя песні былі ў рэпертуарах усіх калектываў. Праўда, у будучым многія з іх павінны звярнуць увагу на тое, каб беларускія песні гучалі шматгалосна, а нам, кампазітарам, неабходна пабольш апрацоўваць народных песняў. Гаворачы аб кампазітарах — прафесіяналах, на жаль, трэба заўважыць, што мала мы пішам для аматарскіх гурткоў, а жа ж народ любіць песню, любіць музыку».

Дарэчы заўважыць, што кампазітар Юры Семяняка свой творчы шлях пачаў у нашым Беластоку.

■ Пры праўленні Саюза пісьменнікаў СССР утвораны грамадскія саветы літаратур народаў СССР. Такі савет утвораны і па беларускай літаратуры. Старшынёю гэтага савета выбраны вядомы літаратуразнавец Е. Мазалькоў, які сцвердзіў:

— «Наш грамадскі савет па беларускай літаратуры сваю галоўную задачу бачыць у пашырэнні і ўмацоўванні творчых сувязей беларускіх і рускіх пісьменнікаў, у прапагандзе дасягненняў беларускай літаратуры...»

Савет прыме ўдзел у абмяркоўцы твораў беларускіх аўтараў, якія будуць выданы ў Маскве на рускай мове.

■ Гродна — горад студэнтаў і школьнікаў. Тут кожны пяты дарослы жыхар вучыцца ў той ці іншай навучальнай установе. У 17 школах вучыцца каля семнаццаці тысяч вучняў.

■ Як сведчаць вынікі масавага традыцыйнага кросу за 1964 год ва ўсёй Беларусі, пераходны прыз рэдакцыі газеты «Правда» заваявала фізкультурная арганізацыя горада Мінска.

У масавым кросе на Беларусі прымала ўдзел 591.713 чалавек, 5.881 калектываў фізічнай культуры.

■ Мінулы год быў ураджайным для Пінскага раёна, асабліва, на цукровыя буракі, бульбу і кукурузу. Раён атрымаў пераходныя Чырвоныя сцягі Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі і Савета Міністраў Беларускай ССР. Пінскі раён дабіўся найлепшых вынікаў у развіцці пчалярства, за што ўручана яму таксама пераходны Чырвоны сцяг Савета Міністраў Беларускай ССР. Найлепшыя ў Беларусі вынікі атрымалі камсамольцы — маладыя буракаводы і кукурузаводы, за што ўручана ім пераходныя Чырвоныя сцягі Цэнтральнага Камітэта камсамола Беларусі, Міністэрства сельскай гаспадаркі Беларускай ССР. Разам Піншчына здабыла сем высокіх пераходных Чырвоных сцягоў.

■ У вёсцы Ацкаванге на Палессі жыве бабуля Хвядора Баран, якой ужо 104 гады. Бабуля працуе. — Не магу, дзеткі, без работы быць, — кажа яна.

(СЯ)

Успаміны 2

Быў я рослым, плячыстым юнаком. Людзі звычайна дадавалі мне два- тры гады. Хацелася памагаць бацьку, каб урэшце не быць яшчэ адным каменем, што цягне сям'ю на дно бяды.

Бацька, штопраўда, арандаваў тады ўжо крыху так званай папоўскай зямлі. На гэтай чужой гаспадарцы лёгка сам спраўляўся. Мая дапамога была яму лішняй. Трэба было шукаць дзесьці іншай працы.

Недзе ў 1926 годзе пачалі будаваць шашу, што спалучае Беласток з Бельскам. Кінуліся людзі на заработак. Ахвотных было да гэтай працы, зразумела, многа больш, чымсьці патрабавалася. Плацілі як калі. Часам паўтара злотых за днёўку, а часам і па два выходзіла. Хацелася крыху зарабіць. Пачаў я думаць, як падыйсці загадчыка. Урэшце надумаўся.

Бацька раздабыў мне недзе некалькі злотых і з гэтым капіталам пайшоў я ў Бельск. Купіў найперш паўлітра манапольскі, а на прыкуску кілаграм «усячыны». Тады звярнуўся да загадчыка Пшэсняка. А як жа ахвотна прыняў ад мяне падарунак, нават не скрывіўся і не падзякаваў.

— Значыць працаваць у мяне хочаш, — гаворыць і глядзіць на мяне, як купец на парсюка. Думаю, не прыме, чорт пракляты. Мне ж усяго 16-ты год. Надымаю трудзі і выцягваю тулава, ды прашу, малю, каб узяў, не пашкадуе.

— Добра, прыдзі за пару дзён, — аб'яўляе ўрэшце загадчык і, забраўшы мае падарункі, схаваўся ў сваёй канторы.

Загадчык Пшэсняк паставіў мяне на адрэзку Праневічы — Храбалы. Ад вясны да восені штодзень на світанні ішоў я з сябрамі з Праневіч з лапатай і цешыўся. Урэшце меў уласныя грошы! Нават дзяўчаты на вечарынках пачалі больш прыхільна глядзець на мяне.

Раптам спынілі нам выплату. Адзін раз, другі, трэці. Узбурыліся рабочыя. Хтосьці падказаў, каб ісці ўсім у Бельск і прымусіць старасту заплаціць за нашу працу. Пайшоў я разам з усімі. Не верыў, праўду кажучы, каб гэта што-небудзь дапамагло, але пайшоў. Значыць, усе за аднаго, адзін за ўсіх. Стварыўся сапраўдны мітынг. Ля Бельскай ратушы сабралася многа народу. Нехта выступаў з прамоваю, іншыя крычалі, ды лапатамі бразгаталі. І ўявіце сабе, дапамагло! Цудам нейкім знайшліся ў старасты грошы, каб выраўняць нам залеглую плату. Зразумеў я. што. спалучыўшы свае сілы, нават батрацкія абарванцы могуць свайго дабіцца. Яшчэ разоў пару прышлося нам гэтым жа метадам дабівацца заплаты.

Будаваў я дарогу тры гады, а дакладней — тры лета, бо ўжо восенню прыходзілася пашукаць нейкага іншага заработку. Вось як тады, сёмага лістапада 1927 года.

Бацька разбудзіў мяне яшчэ надосвітку, цёмна было. Паплёўся я ў Бельск. Часам хто дроў захоча насячы, або чыгункай нейкая панюся прыедзе з цяжкім багажом, ці яшчэ што другое. Як пашчасліціца, дык нават пяць залатовак утаўчэцца. Гэтым разам не пашчасліцілася. Прамерзлы, галодны блудзіў я па ціхіх вуліцах горада і нават на гарбату не зарабіў.

Злосны паплёўся дамоў. Вецер штораз падкідваў мне пад ногі нейкія паперкі. Не цікавілі яны мяне. З пустых кішэняў веяла холадам. Горбіўся я яшчэ больш і шчыльна хаваўся ў дзіравы кажушак. Так ідучы наткнуўся я на знаёмага яўрэя. Лейбкам яго звалі. Завялі гутарку. Гавару яму, як і што. Ён слухае і барадой ківае. Думаю, можа нейкі заработак запрапануе. Бацька ж мой быў у яго пастаянным пастаўшчыком дроў і іншага тавару. Раптам, як з-пад зямлі, вырас перад намі паліцай Мархлеўскі.

— Хто ты? Што тут робіш? — крычыць, злапаўшы мяне за каўнер.

— Я... я з Праневіч...

— Лістоўкі разносіш, так? — крычыць паліцай.

— Пане Мархлеўскі, пане службовы... — спрабуе заступіцца Лейбка.

— Маўчы, жыдзе! — прыказвае яму паліцай. — А то разам з ім...

ГАВОРАЦЬ ФАТАГРАФІІ

Кіраўнікі партызанскага і камсамольскага падполля Мінскай вобласці.

Партызанская «зенітка» вядзе агонь па варожых самалётах.

Партызаны разбураюць чыгуначнае палатно паміж станцыямі Цімкавічы і Слуцк.

СВЯШЧЭННАЯ БАРАЦЬБА

З УКЛАД БЕЛАРУСКАГА НАРОДА Ў РАЗГРОМ ФАШЫСЦКІХ ЗАХОПНІКАЎ

Крывавы рэжым, які ўстанавілі гітлераўцы на акупаванай Беларусі, не зламаў імкнення беларускага народа да свабоды і незалежнасці. З першых жа дзён разгарэлася полымя свяшчэннай барацьбы з захопнікамі. У Беларусі вялі барацьбу супраць гітлераўскіх бандытаў звыш 370 тысяч байцоў, аб'яднаных у 1108 атрадах і звыш 70 тысяч падпольшчыкаў. Такім чынам, армія народных мсціўцаў Беларусі перавышала 440 тысяч асоб. Апрача таго, амаль 400 тысяч асоб, якія жылі ў вёсках і лясных лагерах і былі на ўчоце ў атрадах і брыгадах, складалі партызанскія рэзервы. За мужнасць і доблесць праяўленыя ў барацьбе з фашысцкімі захопнікамі, звыш 100 тысяч патрыётаў узнагароджаны ордэнамі і медалямі Савецкага Саюза, а 74 —прысвоена высокае званне Героя Савецкага Саюза. За тры гады барацьбы сіламі патрыётаў і пры падтрымцы ўсяго народа, было разгромлена 948 гарнізонаў і штабаў праціўніка, узарвана звыш 11 тысяч варожых эшалонаў з войскамі і ўзбраеннем, знішчана вялікая колькасць складаў, танкаў, аўтамашын, матацыклаў і іншай ваеннай тэхнікі гітлераўцаў. Сваімі баявымі дзеяннямі атрады народных мсціўцаў наблізілі дзень поўнага разгрому нямецкай арміі, дзень вызвалення сваёй Радзімы і народаў іншых краін ад фашысцкай пагані.

ГАВОРАЦЬ ФАТАГРАФІІ

Газеты, выдаваныя падпольнымі партыйнымі і камсамольскімі арганізацыямі ў гады Вялікай Айчыннай вайны па Беларусі. Іх выходзіла 162.

Калгаснік Шчыпар Рыдлеўскі і яго дзве дачкі — партызаны.

Танкетка партызанскага атрада імя Кірава выходзіць на баявое заданне.

На пастарунку было ўжо поўна людзей. Штораз паліцыянты прыводзілі новых. Узялі мяне на допыты...

Лёгка цяпер сказаць: узялі на допыты. А паспрабуйце ўявіць сабе, што адчуваў шаснаццацігадовы хлапчук, калі паліцыя раптам без ніякай прычыны забрала яго з вуліцы, як нейкага разбойніка.

Паліцай, схапіўшы за каўнер, швырнуў мяне ў адкрытыя дзверы. Там ужо чакала двух другіх. Я не змог утрымацца на нагах, падаў. Адзін з іх паставіў мяне на ногі кулаком пад нос. У вачах замільгацелі крушынкі вясёлкі. Як праз сон пачуў я грозны голас паліцая:

— Хто ты? Адкуль? Чаго ў Бельску?

Што ж я мог ім сказаць? Гаварыў праўду. Не верылі.

Дапытваліся пра нейкія лістоўкі, пра камуністаў, пра камсамол. Шчыра скажу, расплакаўся я, як дзіця. Не разумеў, чаго яны ад мяне хочуць, за што здзекваюцца, чаму не вераць, калі гавару праўду.

Адкуль жа мог я тады ведаць пра кастрычніцкую рэвалюцыю, пра сёмага лістапада? Проста не цікавіла мяне палітыка. Пагоня за працай, за марным грошам без рэшты займала маю ўвагу, паглынала мазгі. І раптам паліцыя арыштоўвае мяне за... палітыку! У вачах паліцаяў — я адзін сярод гэтых, чыі рукі ў лістападаўскую ноч раскінулі лістоўкі, што славілі трыумф Вялікага Кастрычніка.

Допыты працягваліся цэлы дзень. Я ўпарта паўтараў сваё. Нейкі старшы, здаецца Радульскі, прыказаў мяне завесці да яўрэя Лейбка на вочную стаўку. Уласнік крамы з халоднымі напіткамі заступіўся за мною. Пацвердзіў мае паказанні.

Доўга насіў я карычневыя акуляры і адвешаныя ад вопухлі губы, але ў вачах неяк паяснела, вушы таксама шырэй адчыніліся. Яшчэ я гэтага поўнасцю не асвядаміў, але маё жыццё перастаўлялася на новую дарогу.

У дапамогу настаўнікам

«Свята Перамогі»

(Метадычная кансультацыя)

Плануем яго ў суседстве з днём 9 мая. На папярэдніх уроках неабходна ўжо мець прачытанае з класам апавяданне «Салдацкі ножык» (падручнік «Беларускае слова III», стар. 168—172). Пасля праверкі хатняй работы можам пачаць рэалізацыю нашай тэмы заданнем для вучняў знайсці месцы ў апавяданні, у якіх гаворыцца аб тым, што бацька хлопчыка быў афіцэрам. Затым занава перачытаць успамін бацькі з часоў вайны. У гутарцы з вучнямі на тэму гэтых успамінаў асаблівую ўвагу звяртаем на: 1) адказнасць і небяспеку вайсковай службы, 2) жорсткасць і нечалавечыя адносіны фашыстаў да людзей, 3) сілу салдацкай дружбы і дапамогу насельніцтва салдатам арміі — вызваліцельніцы. Затым, падобна як у другім уроку, шляхам пытанняў і адказаў устанаўляем, што дзень дзевятага мая — гэта свята Перамогі. Трэба расказаць дзецям пра тое, як у выніку гераічнага змагання на працягу амаль чатырох год Савецкая Армія і разам з ёю Войска Польскае разграмілі фашыстаў-захопнікаў. 9 мая 1945 года гэтая вайна была закончана перамогай. У гонар гэтай вялікай падзеі дзень 9 мая стаў святкавацца як Дзень Перамогі. Потым знаёмім вучняў з вершам Пімена Панчанкі «Навекі слава!».

Навекі слава доблесным салдатам,
Што пераможна ішлі за свой народ
Ад легендарных камняў Сталінграда
Да Брандэнбургскіх выклятых варот.

Навекі слава тым, што ў полі ратным
Загінулі за родныя палі,
За наш народ, за лёс народаў братніх,
За дзень наступны усяе зямлі.

Няпраўда, што засыпалі іх жвірам, —
Ім у стагоддзях вечна жыць і жыць.
Стаяць яны, як абаронцы міру,
На самым на пярэднім рубяжы.

Стаяць на плошчах Прагі і Варшавы,
І воблік іх відзён здалёку нам.
Стаяць на варце нашай працы, славы,
На страх заакіянскім груганам.

Бяссмертныя іх помнікі крані ты —
І цеплыню адчуеш пад рукой:
Іх высеклі не з камняў, не з граніту, —
З людской любві, з удзячнасці людской.

(Працяг на стар. 5)

© PDF: Kamunikat.org 2024
© Інтэрнэт-версія: Kamunikat.org 2024

Ці ёсць грошы на культуру

У перадвыбарчых дыскусіях многа месца прысвячаецца культуры. Гэта сведчыць аб усё вышэйшым узроўні жыцця нашага грамадства. Тым важнейшым здаецца факт, што перадвыбарчыя дыскусіі супадаюць з Днямі асветы, кніжкі і друку. Многа ёсць праблем у культуры, якія трэба развязаць, і якіх у бліжэйшым не развяжам. Адной, вельмі важнай, з'яўляюцца фінансавыя выдаткі на культуру.

Чуюцца галасы, і то часам ад людзей аўтарытэтных, аб вялікіх недахопах у гэтай галіне. Памяркоўна беручы справу, яна так і выглядае. Зрэшты, запатрабаванні заўсёды перавышаюць магчымасці. Каб пераканацца аб слушнасці вышэй успамянутага сцвярджэння, мы наведалі Бельскі павет. На нашу думку, гэта тыповы павет, калі ідзе аб фінансавыя выдаткі на культуру. Бюджэт павятовага аддзела асветы і культуры на 1965 год выносіць 75 тыс. зл. у раздзелах 67,65,61 і на Павятовы дом культуры датацыя 160 тыс. зл. Не бралі пад увагу сум прызначаных на аплачванне штатных працаўнікоў культуры. Не ўключылі сюды таксама сум прызнаных на павятовую бібліятэку, як-колечы і яна штогод змагаецца з недахопамі на пакупку новых кніжак. Лічбы гавораць самі за сябе.

Ці на гэтым магчымасці рады нарадовай канчаюцца? Станоўча не. Штогод рады нарадовыя так павятовыя, як і грамадскія робяць падзел бюджэтнай надвыжкі. У бельскім прызнаваліся сумы на культуру, але толькі ў галіне бібліятэк. На іншыя справы культуры не прызнавалася грошай, але толькі таму, што адказны аддзел з падобнымі прапановамі не выступаў. Дрэнна справа выглядае ў грамадскіх радах нарадовых. Не поўнасцю выкарыстанай магчымасцю ў ГРН з'яўляецца рэалізацыя грамадскага фонду, адведзенага на культуру і мастацтва. Паводле даных Павятовага камітэта гаспадарчага планавання за 1964 год у Бельскім павеце на запланаваных 75 тыс. зл. выканана толькі 47 тыс. зл. г. зн. 62,6%. Нас стараліся пераканаць, што за гэта адказныя грамадскія рады, якія не маюць уплываў. З такім сцвярджэннем цяжка згадзіцца, таму што ў іншых галінах гаспадаркі і надзелы большыя, і ступень іх выканання многа вышэйшая. Чаму так ёсць — вывадаў не трэба.

Чытачы скажуць: — Але ж рады нарадовыя перад усім павінны кіраваць культурай! — Вось імення — **павінны**. Але часта яны мала ёю кіруюць. А кіраваць і чым і кім ёсць. Ёсць так званыя «кантрагэнты» ў справах культуры, якія больш маюць грошай на культурна-асветную працу, наогул мала ёю займаючыся, або займаючыся няўмела.

Мы наведалі некаторыя прадпрыемствы, каб сарыентавацца, якім яны валодаюць фондам на культурна-асветную дзейнасць. І так, рада прафсаюзаў Павятовай спулдзельні працы (шматгалінвай) у Бельску — 20 тыс. зл., ГС — 84 тыс., ПСС — 160 тыс. зл. З падзелу зыску ГС у Бельску прызначыў — 55 тыс. зл., а ПСС — 118 тыс. Прадпрыемстваў такіх у павеце многа.

Выкарыстанне сродкаў — разнастайнае. Найлепш выглядае ў бельскай ПСС, і гэта таму, што тут ёсць святліца, штатны працаўнік і то даволі «ўданы», як сцвердзіў прэзас Ежы Вісьнеўскі, і што тут гаварыць — бельская ПСС багатая. Апошнія прадстаўнікі прадпрыемстваў не мелі скрысталізаваных канцэпцый. Часта грошы гэтыя выкарыстоўваецца на пакупку білетаў у кіно, ці на эстраду (мала калі добрую), у тэатр (які мала калі прыязджае ў Бельск) і іншыя. Згадзіцца трэба з прэзасам спулдзельні працы, які сцвердзіў, што за суму, якую яны маюць, цяжка што-небудзь зрабіць. Ці ёсць выхад з такой сітуацыі? Напэўна ў межах аднаго прадпрыемства цяжка яго знайсці. Лепш было б, каб гэтыя дробныя сумы спалучыць і стварыць міжзакладовы фонд на культурна-асветныя справы. Трэба толькі, каб хтосьці гэтым пакіраваў. Адным словам, патрэбны ў павеце якісьці орган, які з'яднаў бы фінансавыя сродкі, пры ўдзеле ўсіх зацікаўленых.

Мы ўспомнілі, што грошы на культурна-асветную дзейнасць дрэнна выкарыстоўваюцца. Некаторыя бачаць у гэтым віну кіраўнікоў прадпрыемстваў ці прафсаюзных рад. Не згаджаемся поўнасцю з тым. Аб гэтых людзях трэба сказаць, што яны ўмеюць добра гандляваць, ведаюць многія эканамічныя паказчыкі і іншыя, але не ведаюць праблем культурна-асветнай працы і яе форм. Трэба адзначыць, што ніхто ім у гэтай галіне не дапамагае.

Аб факце, што ў бельскіх прадпрыемствах як захочуць, то маюць грошы на «культуру», сведчыць пакупка больш 11 тэлевізараў. На жаль, ніхто не заняўся кантролем іх выкарыстання. Многія з іх упрыгожваюць кабінеты, або стаяць закрытыя. А шкада. Вельмі ж яны прыдаліся б для вясковых клубаў ці школ.

У заключэнні хачу сказаць, што ёсць грошы на культурна-асветную дзейнасць, толькі трэба разумна імі гаспадарыць, а афекты будуць куды лепшымі.

Між іншым, гэтай тэматыцы прысвячаюць многа месца ўказанні Екзекутывы Ваяводскага Камітэта ПАРП у Беластоку, прысвечаныя перспектывічным планам развіцця культуры ў Беластоцкім ваяводстве.

АЛЯКСЕЙ КАРПЮК

Частыя гледачы сямяціцкай п'есы. Кадр маці з дзіцём зусім прыпадкова ўлоўлены нашым фотарэпарцёрам.

Нягледзячы на цераспалосіцу

Цераспалосіца сялянскіх палёў з'яўляецца, безумоўна, грамаднай перашкодай у рацыянальным гаспадараванні. Не гледзячы аднак на цераспалосіцу ў многіх вёсках сяляне стараюцца ўводзіць механізацыю асноўных палявых прац. І так, напрыклад, у вёсцы Ставішча ў Гайнаўскім павеце на палях працуе аж 2 трактары. Цешацца яны сярод сялян Ставішча такой папулярнасцю, што на сходзе сельскагаспадарчага гуртка гэтай вёскі, які адбыўся ў сакавіку гэтага года, члены гуртка пастанавілі купіць яшчэ адзін трактар. Поспехам цешацца тут і іншыя машыны, асабліва малацілкі.

Толькі вось сеўніка на вузкіх, гарбатых загонах сяляне не могуць аніяк прыстасаваць і вымушаны па-ранейшаму сеяць з каробкі. (п)

Аматары на вышыні

У Сямяціцах ёсць аматарскі тэатральны калектыў. І аб ім пару слоў нашым чытачам. Калектыў, як калектыў — 20 асоб. Тут зышліся сямяціцкі інжынер, працаўнік установы, рабочы; малады і старэйшы (старэйшы кажу толькі ўмоўна, бо кожны, хто працуе ў аматарскім калектыве, з'яўляецца маладым). Каб традыцыйна не пералічваць, што за свае некалькі год існавання калектыў паставіў, назаву толькі «Немцы» — драму Леана Кручкоўскага, якую ставяць прафесіянальныя тэатры. Выдаецца, што такі аматарскі калектыў можа зрабіць многа для культуры. Не з п'ескай для смеху, а з сур'ёзным, вартасным творам ідзе да людзей. «Немцы» — нялёгкая рэч, удалася сямяціцкаму калектыву (тэатрам можна б гэты калектыў назваць).

Мне давялося бачыць у пастаноўцы Сямяціч «Польскае крэдавае кола» — рэч напісана з сапраўдных і азбістых перажыванняў лекаркі Тэадоры Банасёвай, якая зараз жыве непадалёк Варшавы. «Польскае крэдавае кола» — п'еса вялікай маральнай вартасці, да глыбіні парушае гледача.

Сямяціцкі калектыў паставіў яе добра, нават вельмі добра, і гэта ўплывае на тое, што ў многіх вёсках павета яна ўжо ішла, і ўсе іншыя хочуць яе бачыць. Людзі ўсё ж такі цэняць вартасную і добра зробленую працу.

Сама п'еса расказвае аб лёсе дзяўчынкі — яўрэйкі, якую маці-лекарка праз плот гета перадала чужым людзям. Дзяўчынка выхавалася ў прыёмных бацькоў, якія праз сваю несвядомасць зашчапілі ў ёй нянавісць да яўрэяў. І вось пасля 15 год з'яўляецца сапраўдная маці - яўрэйка. Дзяўчынка перажывае трагедыю, якая аднак канчаецца вяртаннем да роднай маці.

Я наўмысна найважнейшае пакінула на канец. Гэтым найважнейшым у Сямяціцкім калектыве і ва ўсіх сямяціцкіх культурных пачынаннях з'яўляецца асоба **Зофіі Пенткі**. Яна стварыла калектыў, кіруе ім, ставіць яму і сабе вымогі нялёгкія, але адзіна справядлівыя. Сэрцам аддана тэатральнаму мастацтву (сама па прафесіі актрыса — выступала ў Альштынскім тэатры), ведае што патрабаваць ад аматарскага руху і якім ён павінен быць. Працуе многа, працуе для павета, для вёсак, ездзіць, вучыць, памагае. Сама адна. Але нават адзін чалавек, калі ўласцівы, як бачым, можа многа зрабіць.

Аматарства ў Сямяціцкім павеце ўваходзіць у новую фазу. У бліжэйшы час, здаецца, пакажа вынік.

У п'есе выступаюць: **Ліза Ярмош, Ніна Снежка, Яніна Сідун, Таміла Дзенісюк, Аліцыя Матыс.**

ВЕРА ЛЕЎЧУК
Фота: І. Рыбінскі

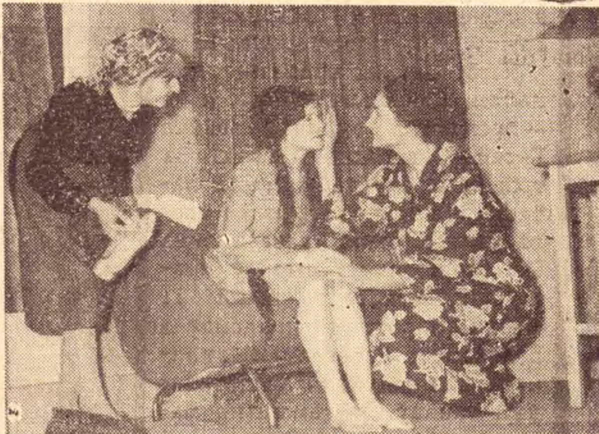

Каторая з іх мама для 15 гадовай дзяўчынкі Фёлі — пытанне нялёгкае. Аднак яна сама павінна аб гэтым вырашыць. Кадры з п'есы «Польскае крэдавае кола». Злева з прыёмнай маці, якая выхавала; справа, тая, што ўрадзіла і, не могучы выхаваць, толькі астаткам сіл перадала сваё дзіця чужым, каб толькі жыло.

Думкі над выбарчай праграмай

(Працяг са стар. 1)

...але ўсё ж пастаянна і безупынна багацеем. Багацце гэтае — вынік нашых супольных намаганняў.

За што тады прыдзецца нам змагацца ў бліжэйшым часе?

Компасам, які паказвае і напрамак, і мэты нашых змаганняў, з'яўляюцца пастановы IV З'езда ПАРП. Яны сталіся асновай да апрацавання праграмы на бліжэйшую пяцігодку.

Што яна ў асноўным прадбачвае для Беласточчыны?

На першы план высоўваецца сельская гаспадарка. **На яе патрэбы адводзіцца 7 мільярдаў злотых, гэта значыць больш чымсьці палавіну ўсяго капіталу, які знойдзецца ў распараджэнні гаспадароў ваяводства.** Амаль усе вёскі (91%) атрымаюць электрычнае святло, трактарны парк сельскагаспадарчых гурткоў павялічыцца да 7-мі тысяч камплектаў, на кожны гектар зямельных угоддзяў прыпадзе 110 кілаграмаў хімічна чыстага ўгнаення (цяпер 30 кг), на фінансаванне меліярацыйных работ прызнаецца 1 мільярд 600 мільёнаў злотых. Сельская гаспадарка Беласточчыны будзе шмат шпарчэй развівацца, чымсьці сельская гаспадарка ўсяе краіны. Мусім хутка адрабіць спрадвяковую адсталасць.

Прамысловасць у нас таксама ў значнай ступені будзе падпарадкавана патрэбам сельскай гаспадаркі. Даецца першынство развіццю і пабудове гэтых прадпрыемстваў, для якіх сыравінай з'яўляюцца прадукты сялянскага паходжання. Вартасць валавой (агульнай) прамысловай прадукцыі павялічыцца да канца 1970 года на 57 працэнтаў.

Думкі нашы абмежавалі мы толькі да дзвюх асноўных галін: **сельскай гаспадаркі і прамысловасці.** Перадвыбарчая праграма дае ацэнку дасягненняў і вызначае заданні ва ўсіх праявах жыцця. Варта тады на вясковых сходах, у клубах і **звычайна ў суседскіх гутарках** паталкаваць аб усім гэтым, прымерыць справы агульныя да маштабу сваёй вёскі, сваёй грамады і сваёй гаспадаркі. Зразумеем тады, што 30 мая можам з чыстым сэрцам і з глыбокім даверам аддаць свае галасы на кандыдатаў Фронту адзінства народу.

В. РУДЧЫК

Дарогі

Гайнаўскі павет першы ў краіне пачаў масавыя дарожныя работы грамадскім чынам. Такім спосабам у хуткім часе пабудаваны былі дарогі: Навасады — Нарва, Нараўка — Масева, Палічна — Кляшчэлі, Гайнаўка — Кляшчэлі, Ласінка — Тыневічы і шмат іншых.

Агулам падлічана, што жыхары Гайнаўскага павета ў пасляваенны перыяд зрабілі грамадскім чынам 50 кіламетраў брукаваных дарог, 153 кіламетры дарог пакрытых graвіем, 12 мастоў, 110 пропускаў вады і пасадзілі 30.893 штукі дрэўцаў пры дарогах.

Вартасць усіх гэтых работ складае суму 81 мільёна злотых. (п)

Наша акцыя

КНІЖКІ ДЛЯ ДОМА КУЛЬТУРЫ імя Кастуся Каліноўскага ў Гарадку

Падарунак **Янкі Цялушэцкага** з Новага Ляўкова, Гайнаўскі павет.

В. Панова — «Времена года», «Сентыментальны раман»; І. Гурскі — «У агні»; Б. Розен - «Хімія зялёнага золата»; W. Żółkiewska — „Las moim domem".

Навука і практыка на Гайнаўшчыне

Яшчэ не так даўно гаворачы «гаспадар» рэдка хто разумеў, што гэта нялёгкая прафесія, якая патрабуе не толькі практыкі з дзеда-прадзеда, але і пастаяннай навукі. Таму неабходна пастаянна вучыцца, павышаць узровень сваіх ведаў аб сельскай гаспадарцы.

Патрэбна сістэматычная і масавая сальскагаспадарчая адукацыя.

Усе і ўсюды гавораць ужо ўголас, што толькі сельскагаспадарчая адукацыя спалучаная з матэрыяльнымі сродкамі, якімі штораз багацей забяспечвае нас дзяржава, ёсць магчымым рушыць наперад нашу вёску. Многія гаспадары ўжо ўмеюць разважна і разумна весці свае гаспадаркі, але такіх гаспадароў яшчэ мала. Справа ў тым, каб да ўзроўню гэтых лепшых падцягнулася рэшта, **значная большасць** нашых гаспадароў.

Восенню мінулага года ў Гайнаўскім павеце пачагася арганізацыя масавай сельскагаспадарчай адукацыі. Утворана 44 гаспадарскія гурткі самаадукацыі, да якіх запісалася 2.041 асоба. Кіраўнікамі гэтых гурткоў былі, пераважна, настаўнікі альбо солтысы. Пры кожным гуртку ўтворана камісію грамадскіх актывістаў, якія аналізавалі ўзровень і актыўнасць паасобных слухачоў данага гуртка.

Спачатку арганізацыя масавай сельскатаспадарчай адукацыі адбывалася даволі марудна. Не ў кожнай вёсцы ёсць памяшканне, дзе можна збіраць большы гурт людзей — не ўсюды ёсць школа ці святліца. 17 гурткоў збіралася на навуку ў гаспадарскіх хатах. Не хапала таксама навучальных дапаможнікаў і адпаведнай літаратуры, не ўсюды была добрая апека з боку спецыялістаў, якія абавязаны дапамагаць гурткам у здабыванні ведаў. Нягледзячы на ўсе гэтыя перашкоды заняткі ў гуртках сельскагаспадарчай адукацыі адбываліся аднак даволі рэгулярна.

Справе арганізацыі масавай сельскагаспадарчай адукацыі найбольш увагі прысвяціла грамадская рада ў Кляшчэлях. Яе старшыня Яўген Яфімюк асабіста наведаў многія гурткі, заахвочваў гаспадароў, каб цікавіліся сельскагаспадарчай навукай, кніжкамі — праводзіў размовы з тымі, якія нерэгулярна прыходзілі на заняткі гурткоў. Дзякуючы таму ў вёсках Кляшчэлеўскай ГРН існавала 7 гурткоў, у кожным па звыш сорак гаспадароў.

На ўсё гэта патрацілася шмат сіл і сродкаў.

Каб гурткі далі спадзяваную карысць гаспадарам трэба цяпер больш зацікавіцца, як гаспадары выкарыстоўваюць у практыцы здабытыя веды.

Для добрай арганізацыі працы гурткоў сельскагаспадарчай адукацыі добра прычыніўся інж. Аляксандр Ражкевіч, кіраўнік Павятовага Аб'яднання сельскагаспадарчых гурткоў у Гайнаўцы. Ён таленавіты арганізатар і энтузіяст ідэі масавай сельскагаспадарчай адукацыі ў нашых вёсках. Клапаціўся, каб да кожнага гуртка пунктуальна ў вызначаную гадзіну прыбыў лектар-спецыяліст, а гэта не было лёгкім у мінулую цяжкую зіму. Але трэба падкрэсліць, што лектары наогул стараліся і добра выконвалі свае абавязкі. Найбольш актыўнымі і працавітымі лектарамі былі: Юзэф Яблонскі, Аляксандр Хіліманюк, Іван Раманюк.

6 красавіка адбылося пленарнае пасяджэнне Камітэта па справах сельскай гаспадаркі, які існуе пры Павятовым Камітэце ПАРП у Гайнаўцы. Зроблена ацэнку арганізацыі масавай сельскагаспадарчай адукацыі ў тайнаўскіх вёсках і, што найважнейшае, абавязана сельскагаспадарчую службу ў Гайнаўскім павеце, каб дапамагала цяпер гаспадарам **уводзіць у практыку здабытыя імі веды** ў час зімовых заняткаў у гуртках.

С. Ф. — Гайнаўка

Тыдзень заходніх земляў

ПАЎНОЧНЫЯ ПАВЕТЫ

Паўночныя землі Беластоцкага ваяводства з'яўляюцца галоўнай базай рэпрадукцыі кваліфікаванага збожжа. Ваяводскае аб'яднанне ПГР на тэрыторыі трох паўночных паветаў (Элцкага, Алецкага і Галдапскага) групуе 125 сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, якія валодаюць 72430 га зямлі, што складае больш як 80% арэалу ПГР на Беласточчыне.

Ужо ў першых пасляваенных гадах дзяржава старалася інтэнсіўна адбудаваць і загаспадараваць паюнкерскія маёнткі, арганізоўваючы дзяржаўныя гаспадаркі.

У выніку хуткага загаспадаравання гэтых земляў пры дапамозе дзяржавы з кожным годам паспяхова развіваецца сельскагаспадарчая вытворчасць. У першых пасляваенных гадах на 12.808 індывідуальных гаспадарак, больш як 4.300 адбудавала дзяржава, а апошнія скарысталі з фінансавай дапамогі і ў постаці матэрыялаў.

Помнік героям, загінуўшым у час вызвалення Алецкай зямлі.

Фота: А. Казёл

Жылыя кварталы Алецка

Зараз у 195 пачатковых школах навучаецца 22.504 дзяцей, а ў агульнаадукацыйных ліцэях — 1.147 вучняў.

Працуе там 3 тэхнікумы і 4 засадніччыя прафесіянальныя школы.

Існуе ў гэтых трох паветах 18 кіно, 10 бібліятэк з 89 бібліятэчнымі пунктамі. Працуе блізка 600 пунктаў паслугі, 35 гастранамічных устаноў, адбудавана ў Элку, Алецку і Галдапі вадаправоды і газоўні. У ахове здароўя працуе 80 лекараў, 22 зубныя лекары і 15 фармацэўтаў. У Алецку і Галдапі, а найбольш у Элку, шмат прамысловых прадпрыемстваў.

Свята Перамогі

(Працяг са стар. 3)

Высняем незразумелыя словы і звароты («доблесны» — слаўны, гераічны «Сталінград» — сёння Волгаград, месца дзе фашысцкія захопнікі пацярпелі ад Савецкай Арміі вялікае паражэнне, у выніку якога іх магутнасць пачала хіліцца да заняпаду, «ратнае поле» — месца змагання салдат, «рубеж» — граніца, пярэднікрай, «груганы» — тут: людзі, якія жадаюць вайны і смерці).

Перачытваем верш занава і па яго змесце правадзім гутарку, падкрэсліваючы наступныя моманты: 1) пачуцці ўдзячнасці ўсіх народаў воінам Савецкай Арміі за вызваленне з-пад фашысцкай няволі, 2) святую памяць усіх людзей, пра тых, хто загінуў за гэтую вялікую справу, 3) польска-савецкае братэрства па зброі, якое нарадзілася ў часе супольнага змагання супраць фашыстаў. Пры гэтым добра будзе прадэманстраваць здымкі помнікаў удзячнасці, якія ўзнесены загінуўшым воінам Савецкай Арміі на нашых землях. Устанаўляем тэму ўрока: «Свята Перамогі».

ЛІДЗІЯ ГАЙДУК

Бельск Падляшскі

У БЕЛАСТОЦКІМ ЗВЯРЫНЦЫ

У Беластоку ствараецца Заалагічны парк. Шмат радасці, асабліва дзецям, дае цяпер прагулка ў парк у Звярынцы, дзе знаходзяцца ўжо першыя прадстаўнікі чацвераногіх. На здымку: сарны не баяцца людзей і падыходзяць да самай агарожы.

Фота (см)

Дні асветы

(Працяг са стар. 1)

чытачоў мабыць нават не ўбачаць, агляну ўшыся, таго, што было — проста іх тады не было. Яны выраслі ў іншых днях — светлых і багатых, днях сытых у кніжку.

Нашы людзі любяць падумаць. А калі хто думае, то ўмее глядзець. У галіне асветы і культуры зрабілася і робіцца ў нас вельмі многа.

Дні асветы, кніжкі і друку — майскія дні — штогод святкуем іх для таго, каб падкрэсліць нашы сто-тысячу мілёвыя крокі ўперад. Што гэта праўда, такі прыклад. Пару год таму майскія дні мы святкавалі не ўспамінаючы тэлевізараў. А цяпер колькі іх!

«Дні» служаць для таго, каб глянуць цвяроза на нашу маёмасць, каб ацаніць справядліва, каб паказаць найлепшае, каб узнагародзіць найлепшых. Чалавек творыць гмах дабрабыту. Грамадзянін народнай Польшчы **мае права тварыць народную** культуру. Не культура групы высокапастаўленых, а **народная!** Не культура з вялікіх банкаў і прамысловых канцэрнаў, а **народная.** Не для некаторых, а для **народа.**

А што такое права запэўнена, сведчаць дзесяткі святліц, клубаў і тэлевізараў, сотні кіно і бібліятэк, мільёны кніжак і газет. Ніхто не можа наракаць на іх недахоп, ніхто не можа сказаць, што гэта няпраўда.

Дні асветы, кніжкі і друку — для таго, каб мы, урачыста іх праводзячы, пацешыліся ўсім здабытым.

Вера Леўчук

НАШЫ АЎТАРЫ

Міхась Машара

Нарадзіўся 5 снежня (ст. ст.) 1902 года ў вёсцы Таболы, на Віленшчыне, у беднай сялянскай сям'і. У 1920 г. добраахвотна ўступіў у рады Чырвонай Арміі. Адыходзячы з-пад Варшавы, дывізія, у якой служыў Машара, трапіла ў акружэнне і вымушана была інтэрніравацца, перайшоўшы граніцу Прусіі. Тут яе раззброілі, і Машара апынуўся аж у Саксоніі, у лягеры Зальцведаль, дзе прабыў адзінаццаць месяцаў. Пасля заключэння Рыжскага мірнага дагавору салдатам, якія паходзілі з Заходняй Украіны і Беларусі, было дазволена вяртацца дамоў. Апынуўшыся ў Польшчы, Міхась Машара трапіў у канцэнтрацыйны лагер «Шчыпёрна» ў Верхняй Сілезіі. Прасядзеў там восем месяцаў. У лістападзе 1923 г. яго прызвалі ў польскую армію. Служыў у Гродна. Тут пазнаёміўся з Сямёнам Серадой, старым бальшавіком. Гэты чалавек адыграў у жыцці Машары вялікую ролю. Дагэтуль Машара захапляўся рэвалюцыйным рухам больш па прычыне юнай рамантыкі, чым цвёрдага палітычнага пераканання. Сямён Серада зрабіў яго свядомым барацьбітам. Пасля дэмабілізацыі, вясной і летам 1926 года Машара актыўна ўключаецца ў арганізацыю гурткоў Грамады. Летам яго выклікаюць у Вільню працаваць у Цэнтральным камітэце Грамады. Як інструктар многа ездзіць па раёнах. У пачатку 1927 г. Грамада была разгромлена. За кратамі апынуліся паслы — грамадаўцы і кіраўнікі гэтай арганізацыі, больш шасці тысяч чалавек.

У гэты час М. Машара з'яўляецца рэдактарам грамадаўскай газеты «Наша воля». Пасля трэцяй канфіскацыі і ён сеў за краты. Чатыры гады прасядзеў у віленскай турме «Лукішкі». У пачатку 1928 г. турэмны камітэт пераслаў на волю нізку вершаў Машары. **Яны і склалі зборнік «Малюнкі», які неўзабаве выйшаў на сродкі МОПРа. Гэта акрыліла Машару і вырашыла яго лёс. Ён стаў пісаць больш, смялей і сістэматычна.**

Да канца астрожнага тэрміну вершаў сабралася многа. І калі Машара выйшаў на волю, таварышы на сродкі МОПРа дапамаглі яму выдаць зборнікі «На сонечны бераг» і «На праддвесні». Грошы, атрыманыя ад продажу гэтых кніг, склалі яго выдавецкі фонд: дзякуючы гэтаму, убачылі свет яго паэмы «Смерць Кастуся Каліноўскага», «Мамчына горка» і «Вяселле», п'есы «Вось тут і зразумей», «Чорт з падпечча» і «Лёгкі хлеб». Зборнік вершаў «З-пад стрэх саламяных» быў канфіскаваны ў канцы 1937 г. Так лопнуў выдавецкі фонд Машары. Новы зборнік, падрыхтаваны да друку, — «За ваколіцай сініх балот», — загінуў у Вільні ў часе польска-нямецкай вайны.

У 1939 г. Машара быў дэпутатам Народнага Сходу, які адбываўся ў Беластоку. Народны Сход выбраў яго членам паўнамоцнай камісіі, якая ездзіла ў Маскву на сесію Вярхоўнага Савета.

У часе вайны М. Машара працуе ў ваенным друку. Пасля вайны працуе ў «Полымі», «Настаўніцкай газеце» і ў «Калгаснай праўдзе». Апошнія гады займаўся пераважна дзіцячай літаратурай. Напісаў шэраг вершаваных казак, невялікіх паэм. Зараз працуе над аповесцю, у аснове якой леглі падзеі жыцця і рэвалюцыйнай барацьбы працоўных былой Заходняй Беларусі. За пасляваенныя гады выйшлі ў свет наступныя яго кнігі вершаў і паэм: «Беларусі», «Выбраная лірыка», «Лирика» (на рускай мове), «Праз навальніцы», «Урачыстасць», «Выбраныя творы», «Ад родных аселіц» і «Мая азёрная краіна». Міхась Машара жыве ў Мінску. З'яўляецца сталым чытачом «Нівы» і ўтрымлівае з нашай рэдакцыяй сувязь.

Як купіць жонку

Рынак, на якім можна купіць жонку — гэта цікавае і адзінае ў свеце відовішча. Такі рынак адбываецца ў Марока сярод вандроўнага берберынскага племені з гор Атласа. Цэлы год племя раскідана па горах, але ўвосень усе збіраюцца на вялікі шлюбны торг вакол магілы апекуна кахання — Сідзі Ахмеда. На торгу маладыя мужчыны спаборнічаюць, хто хутчэй паедзе на вярблюдзе, хто цальней стрэліць. Дзяўчаты танцуюць і спяваюць. Не так як у іншых магаметан, толькі ў гэтым плямені жанчыны не носяць на твары заслоны. Наадварот, дзяўчаты тут прыгожа маляваныя і стройна адзетыя. Маладыя самі дабіраюцца без умяшання бацькоў. Праз год яны павінны жыць разам. Калі пара жыве дрэнна, пасля году разыходзяцца.

На здымку: адна з кандыдатак на жонку са сваім бацькам.

Навіны экрану

Чорнае і белае

Фільм гэты амерыканскай прадукцыі гаворыць аб адвечным праблеме ЗША — расізме. Фільм здабыў узнагароду на фестывалі ў Кан у 1964 годзе. Кан даўно не чула такіх воплескаў, як для «Чорнага і белага». Цікава, што сам фільм быў зроблены прыватна, па-аматарска. Людзі, якія ўзяліся за яго накручванне складаліся па 100 доляраў. Бо такой тэмы не рэалізавала б ніякая амерыканская кінастудыя — праблема расізма не папулярная ў Галівуд.

Коратка змест:

Гуляюць сабе дзеці. Між імі 8-гадовая Элен Мары, дачка Джулеты Куле. Джулету некалькі год таму пакінуў яе муж — паганец. Яна цяпер пазнаёмілася з калегам у фабрыцы Франкам Рычардсам. Яны сталі блізкімі сабе, хоць Франк — негр. Неўзабаве яны жэняцца, нягледзячы на нікога. Абсе шчаслівыя. Малая Элен мае уласны дом. Ды вяртаецца Джо Куле — былы муж Джулеты і складае ў суд заяву, каб адабраць дзіця. Чым тлумачыць: дзіця белага не можа быць сярод неграў. Разумны і справядлівы суддзя доўга думае. Дзіця пры новым бацьку шчаслівае, але што скажуць іншыя белыя. Дзіця адбіраюць маці. (вл)

Мала, але цікава

Нядаўна ў Чыкага быў пастаўлены цікавы observation.

ГІСТОРЫЯ ЛЫЖКІ

Самы стары спосаб яды — гэта рукі. Калі людзі адкрылі агонь і пачалі зарыць страву, трэба было есці чымсьці накшталт лыжкі.

У XV стагоддзі лыжкі былі прадаўгаватымі з тоненькай ручкай, бо іх насілі за халявай бота.

Ад XVII стагоддзя форма відэльца і лыжкі амаль зусім сходна з нашымі. У тыя часы ў Францыі быў такі падзел: відэльцам з чатырма зубамі мог есці толькі шляхціц, з трыма — мешчанін, а з двума — селянін.

Першы камплект відэльцаў і нажоў з нержавеючай сталі быў зроблены ў Польшчы. (вл)

ЯЙЦО 10 КГ

У 1830 годзе на востраве Мадагаскар загінуў апошні страус-эпіярнас. Вышыня гэтай птушкі даходзіла да 5 метраў, а вага яйца — да 10 кілаграмаў. Птушка не магла лётаць, затое бегала хутчэй за аўтамабіль.

ЧЫМ ГРЭЦЬ?

Адна сусветная канферэнцыя палічыла, што за 70 год на Зямлі не будзе вугалю, нафты, бо ўсе запасы (нават тыя з зямлі) спаліцца.

Цікава, што цяпер у год свет спальвае 4200 мільёнаў тон паліва. Пасля тых 70 год вучоныя кажуць, што адзінай энергіяй будзе атамная.

АДКУЛЬ НАФТА?

Сто гадоў вучоныя спрачаюцца аб гэтым. Адны кажуць: нафта ўзнікла з даўнейшых жывых арганізмаў, якія памерлі і праз мільёны год пад уплывам ціску ўсяго, што абсыпалася на іх, замяніліся ў нафту. Другія кажуць (гэта навейшая тэорыя), што нафта ўзнікла ўнутры Зямлі пад уплывам ціску і высокай тэмпературы. Доказам гэтаму мае быць факт, што цяпер нафту знаходзім усё глыбей і глыбей і пераважна там, дзе ёсць разломы ў зямной кары. (вл)

ПАРЫЖСКАЯ ВУЛІЦА

Маладыя парыжанкі вельмі практычныя і гаспадарлівыя, умеюць добра і смачна гатаваць. Зрэшты, таго іх вучаць у школе, вучаць бацькі, адбываецца мноства ўсялякіх курсаў. Маладыя парыжанкі старанліва вядуць дом, дасканала ўмеюць прымаць гасцей. Адзенне купляюць, пераважна, гатовае або самыя шыюць. Шыць у краўчыхі каштуе некалькі разоў даражэй чым матэрыял.

Парыжская вуліца намнога скрамнейшая, чым нам здавалася б. Не відаць тут такой супер-моды, якую часамі бачым у журналах мадыстак. Наогул, жанчыны ў Парыжы, нават заможныя, апранаюцца спакойна, а калі дазваляюць сабе на большую элегантнасць, дык толькі ўвечары.

Папулярным адзеннем на штодзень з'яўляецца світрык, спадніца, малы касцюм, а ўвосень або зімою — лёгкі плашчык. Зімы ў Парыжы не такія халодныя, як у нас, падобныя да нашай восені.

Асабліва дзяўчаты апранаюцца надта скромна, значна скрамней, чым можна спадзявацца, чытаючы нашыя газетныя рубрыкі мод. Няма ніякіх ботаў у клетку з прышпіленай ружай, як гэта нядаўна пісалі ў маладзёжным «Зверцядле» і ніякіх штаноў з ламы, як гэта прапануе нам «Пшэкруй».

У Парыжы здаўна не носяць ніякіх капялюшаў апрача старэйшых жанчын, а таксама ўчас шлюбных урачыстасцей. Носяць звычайныя берэты, шапачкі і хусткі, якія проста завязваюць.

Ад парыжскай моладзі можна шмат чаго павучыцца, асабліва, ашчаднасці і разважлівасці.

(а-ся)

Тысячы жыхароў Шалона — прамысловага цэнтра і порта Паўднёвага В'етнама — жывуць у «плываючым мястэчку», дзе хаты, крамы, майстэрні знаходзяцца не на цвёрдай зямлі, але ў джонках, прывязаных да сваяў ля берага «Кітайскага канала». Горад Шалон быў заснаваны ў XVIII ст. бежанцамі з Кітая. (а-ся)

Аляксей Карпюк

ПУШЧАНСКАЯ АДЫСЕЯ

Падвечар «Гопегіль» вяртаецца ў Штутгоф. Удалечыні над лесам дыміць ненажэрны комін крэматорыя, — там наш лагер. Выстраеныя па ранжыру ў калону па пяць чалавек, абкружаныя ўзводам эсэсаўцаў, мы крочым па бруку.

Задняя пяцёрка піхае возік на гумовым ходзе. На платформе побач з пустымі банкамі ад абеду — два трупы. Другі арыштант памёр сваёй смерцю. Гэта пажылы немец-баптыст. Пасля абеду ён адчуў сябе дрэнна, сябры яго схавалі за штабель гарачай цэглы дачакацца вечара. Заглянулі перад адыходам, а ён — мёртвы. Каб ля ўваходу ў лагер калону не трымалі, пакуль дзяжурныя будуць здымаць вопратку з мёртвых і выпісваць на грудзях нумары, усе гэтыя «фармальнасці» старасты зрабілі на цагельні, нават памянялі іхнія курткі на парваныя. Цяпер мёртвыя ляжаць на возіку голыя, прыкрытыя шмаццём. Каб тое, што засталося ад Мікалаевай галавы, не забрудзіла крывёю дошак, яго загарнулі кашуляй.

Яшчэ каго-небудзь прыб'юць сёння ў лагеры ў час праверкі. Нехта ноччу памрэ. Я падлічыў: з «Гопегіля» выбывае тры-чатыры чалавекі ў суткі, а за трыццаць — сорак дзён каманда абнаўляецца. Рана ці позна наступіць твая чарга. Калі гэта здарыцца?.. Валачомся мы, абсыпаныя жоўтым пылам, адчуваем на сваіх шыях касцяныя пальцы смерці; кожны думае пра сваё.

6

Унтэр-афіцэру дасталося ад Майера за астаноўку цагельні, ён не ў гуморы. Бачыць дамы мястэчка Штутгоф, дзе яго сёння чакаюць непрыемнасці, упадае ў ярасць. Прусак спыняецца, дзікімі вачыма абводзіць калону. Хтосьці выхіліўся з шарэнгі. Унтэр ляціць туды і з панурым здавальненнем малоціць людзей прыкладам.

— Выраўняцца! — верашчыць обер-капо.

— Сабакі подлыя, каты здохлыя! — кляне начальнік варты. — Заўтра будзеце ў мяне свой кал жэрці!

— Узяць ногу! Лінкс, цвай драй! І-і лінкс, цвай драй! І-і лінкс...

Зноў ловім такт, выразна грукаем драўлянымі падэшвамі па каменні.

— Айн лід! — патрабуе унтэр.

— Алекс, запявай! — кідае мне Мэркер.

У Штутгофе такі парадак: хочаш ці не хочаш, умееш ці не ўмееш, а калі загадалі — спявай! І не абы як!

Адкашліваюся і зычна зацягваю:

Drü-ben in Ober-land ei da ist es wunderschön![1])

— Айнс, цвай! — прыпячатвае цірольскі злодзей.

Цяпер мы ўжо не арыштанты. Паслухаць зводдаль — то можна падумаць, што спяваюць не кандыдаты для крэматорных печаў, а шматгалосы зладжаны хор студэнтаў.

Ля старога лагера пярэднім загадваюць несці ў «рэвір» мёртвых. Бяру за адубянелыя ногі немца і на пару з Клопачкам валаку яго туды, дзе ля бальніцы ляжыць штабель голых целаў.

Няпраўда, што людзі перастаюць баяцца смерці, што да яе прывыкаюць. Да яе можна толькі прыстасавацца. З часам можаш есці, размаўляць або і смяяцца пры трупах, але і тады цябе не пакіне інстынктоўны жах.

З панурай абыякавасцю кладзём немца на целы. Мы — лагерныя арыстакраты з «Гопегіля» — кормяць нас часамі коштам пайкоў гэтых няшчасных, бо мы яшчэ пры целе, патрэбны фашыстам, робім ім цэглу. Людзі, якія тут ляжаць, былі ўжо не здольныя ні да чо-

7

га. Паміма волі кідаюцца ў вочы дзесяткі худых рук і ног з вузламі суставаў, нумары, выведзеныя хімічным алоўкам на жоўтых скурах, лобкавыя косці і худыя ключыцы жанчын. Колькі раз бачыў гэты малюнак, аднак і цяпер ад пачуцця бяссільнай віны і жаху падгінаюцца ногі, і трэба прыкласці сілу волі, каб зрабіць крок назад.

5.

Сёння нядзеля, на работу арыштанты не ідуць. Ужо канчалася восень, прабірае да касцей холад, але мы тоўпімся на двары, жмурым вочы на ледзяное сонца. Як звычайна, чакаем якой-небудзь сенсацыі, каб чым-небудзь скрасіць сабе абрыдлае быццё.

Пасля абеду дзяжурны эсэсавец крычыць з прапускной будкі:

— Лагерны пісар, на выхад!

— Лагерны пісар, на выхад! — паслужліва перадаюць з вуснаў у вусны арыштанты, і загад ляціць з блока ў блок.

Пісар — у такой жа паласатай вопратцы, як і мы, — бяжыць да варот. Што здарылася? Сумна эсэсаўцам, і яны патрабуюць людзей, каб пастраляць у іх для забавы? Ці хочуць папрактыкаваць выбіваць зубы, ламаць сківіцы?

За калючымі дратамі, ля дзяжуркі — пуста. Усё выглядае мірна, спакойна. Няйначай будуць набіраць рабочую каманду ў далёкую дарогу. І сотні арыштантаў падаюцца да варот так блізка, наколькі дазваляюць кулямёты вартаўнікоў з вышак, што тырчаць над калючымі дратамі на белых ізалятарах. Разам з іншымі падаюся туды і я. За мной — Валодзька.

З'яўляецца наш цар і бог «блёкэльтэстэ» Цымерман і нямее ад злосці. Гэта злодзей - рэцыдывіст. Ён у лагеры правёў гадоў з дзесяць. У Штутгофе эсэсаўцы дазволілі яму насіць валасы, замест паласатага пінжака апранацьзвычайны, толькі з чырвонымі крыжамі на насцю. Восе за ім застылі тры гладкія, як парсючкі, плячах, і дапусцілі да ўлады. Ён ёю карыстаецца поўюнакі, яны адкрыта служаць рэцыдывісту за жонак.

8

ТРЫБУНА чытачоў

На здымку: Міхась Мінько з Гарадзіска са сваім бугаём.

Якасць жывёлы паляпшаецца

У грамадзе Ласінка ў апошніх трох гадах многа зроблена ў напрамку паляпшэння якасці жывёлагадоўлі, а асабліва ў гадоўлі кароў, свіней і авечак. Цалкавіта выключылі «дзікую» племянную жывёлу невядомага гатунку. Пры дапамозе аддзела сельскай гаспадаркі прэзідыума ПРН у Гайнаўцы грамада атрымала племянную жывёлу добрага гатунку. Напрыклад, усе бугаі ў грамадзе Ласінка маюць ліцэнцыю першага гатунку. Жывёлагадоўцы, якія маюць бугаі, належна вывязваюцца са сваіх абавязкаў, добра даглядаюць і рацыянальна выкарыстоўваюць іх. Да такіх прыкладных жывёлагадоўцаў у нашай грамадзе адносяцца Міхась Мінько з Гарадзіска, Рамэн Габрылеўскі (які гадуе бугаі ўжо пятнаццаць год), Уладзімір Данілюк з Ласінкі, Рыгор Хіліманюк з Катлоўкі, Іван Масайла з Прыбудак і іншыя.

Сталымі і добрымі гадоўцамі кнуроў з'яўляюцца: Макар Жукавецкі з Гарадзіска, Іван Анішчук з Барысаўкі, Сяргей Данілюк з Катлоўкі, Мікола Давідзюк з Уснаршчыны і Васіль Дубко з Кутавай. Даходнасць воўны з мясцовых авечак палепшылася дзякуючы ўвядзенню добрых бараноў, якіх налічваецца зараз у грамадзе 27 і колькасць іх хутка пабольшваецца. Гаспадары самі пераканаліся, што праз увядзенне добрай племяннной жывёлы можна палепшыць жывёлагадоўлю. Жывёлагадоўцы не забываюць таксама аб добрай пашы. Яны першыя ў вёсках пабудавалі сіласы. За іх прыкладам пайшлі і іншыя гаспадары і колькасць сіласных ям павялічваецца. Ахвотных будаваць сіласы зараз даволі многа. Напрыклад, у Ласінцы 43 гаспадары забяспечылася ўжо у цэмент на будову сіласаў.

С. П.
Ласінка

У Ахрымах

Сельскагаспадарчы гурток у вёсцы Ахрымы, Гайнаўскага павета, арганізаваўся восенню 1962 года з 16 гаспадароў. А потым яшчэ прыняты былі тры гаспадары з суседняй вёскі Падляўкова. Прэзасам сельгасгуртка выбрана грам. Валодзю Бельскага, сакратаром — Аляксандра Кардаша, а рахункаводам — грам. Васіля Ахрымюка.

За перыяд сваёй дзейнасці сельгасгуртkоўцы купілі шмат сельскагаспадарчых машын: 2 збожжавыя сеялкі, адну сеялку да высеву штучных угнаенняў, рухавік і малацільны агрэгат, а таксама вясною ў гэтым годзе намераны яны папоўніць лік сваіх машын двума апрысківачамі. На працягу некалькіх гадоў гурток дапрацаваўся да звыш 12-ці тысяч зл. даходу. Найбольш даходу было з сеялкі, а таксама за абмалоты. Справа ў тым, што жыхары Ахрымаў пачалі ўжо сеяць толькі машынамі і малаціць малацільным агрэгатам. На сельскагаспадарчыя машыны ў ціхай прылясной вёсцы стала вялікае запатрабаванне.

Янка Цялушэцкі
Новае Ляўкова

Давер выбаршчыкаў

Міхась Альховік з Шудзялава, Сакольскі павет, быў радным Павятовай рады нарадовай у мінулай кадэнцыі 1961—1964 г. У час кадэнцыі ён ні разу не прапусціў пасяджэнняў сесій, часта забіраў голас у дыскусіі ў важных сельскагаспадарчых і тарговых справах. Ён працуе намеснікам прэзаса Гміннай спулдзельні ў Крынках. Ведаючы яго актыўную працу, жыхары грамады Шудзялава на пасяджэнні Фронту адзінства народу выставілі яго кандыдатуру на раднага Павятовай рады нарадовай у Саколцы.

Кузьма Сцяпан
Сакольскі павет

Ходнікі

Замест старой, выбоістай вуліцы зараз у Альхоўцы прыгожая і гладкая маставая, пабудаваная ў мінулым годзе. Але гэта яшчэ поўнасцю не задавальняе жыхароў гэтай вёскі. Ужо робяцца захады, каб паабапал новай вуліцы ўлажыць яшчэ і ходнікі. Дзякуючы намаганням Васіля Рубчэўскага прывязлі сюды ўжо цэмент патрэбны для будовы ходнікаў, якія будуць уложаны таксама грамадскім чынам.

Міхась Гаротны

Клопаты крывяціцкай моладзі

Крывяцічы — гэта адна з большых вёсак на Бельшчыне. Ёсць там многа моладзі, якая мае свае мары і клопаты. Адным з большых клопатаў з'яўляецца тое, што няма дзе правесці вольных хвілін. У вёсцы ўжо ад 5-ці год «будуецца» святліца. Аднак з гэтай будовы хіба нічога не выйдзе. Далёка заавансаваная праца марнуецца, гніе. Моладзь і старэйшыя ўжо не адзін раз хацелі супольна ўзяцца за работу і закончыць распачатую будову. Але, на жаль, заўсёды не хапае добрага арганізатара. А грамадская рада нарадовая ў Орлі святліцай у Крывяцічах увогуле не цікавіцца.

Янка Кірыдзюк
Крывяцічы

Патрэбна агарожа

Агарожа будынкаў упрыгожвае вуліцу. А вось з гэтым у грамадзе Юшкаў Груд не найлепш. У Рыбаках пры школе плот разваліўся, а ў Юшкавым Грудзе пры памяшканні пошты засталіся з яго толькі кавалкі. Ды наогул з агарожай на вуліцах вельмі дрэнна. Калі дзе і ёсць плот, дык ён вельмі брыдкі. А гэта таксама нешта сведчыць аб культуры ў грамадзе.

Чытач
з грамады Юшкаў Груд

Калецтвы ў краме

У краме ў Плёсках небяспечныя здараюцца выпадкі. Тут у пачакальні ў краме знаходзіцца выкапаны склеп-кладоўка, дзе наш прадаўшчык перахоўвае некаторыя прадукты. Аднаго разу ў краму прыйшло многа людзей, наш крамар адкрыў склеп і палез па воцат. У той час адзін селянін з Плёсак уваходзіў у краму, уваліўся ў склеп-кладоўку і паламаў рабро. Другі такі самы выпадак паўтарыўся нядаўна, але на шчасце ніхто не скалечыўся. Да чаго даводзіць нядбайнасць!

Янак
Плёскі

Жыхары грамады Маева на Сакольшчыне!

Вашу скаргу адносна кандыдатаў на радных накіравалі мы да ваяводскіх улад, якія правядуць там кантроль.

Сяргей Плева з Ласінкі!

Прымаем Вас у карэспандэнты «Нівы». Пробныя Вашы інфармацыі добрыя. Прысылайце наступныя.

НАША СЯМ'Я

СЯРГЕЙ КРЭЙЗА

Сяргея Крэйзу ў Сямяціцкім павеце добра ведае беларускае асяроддзе. Ён быў адным з першых штатных працаўнікоў Павятовага праўлення аддзела БГКТ. Зараз таксама з'яўляецца сакратаром Павятовага праўлення. Адначасова Сяргей Крэйза выбраны старшынёй Мілейчыцкага гуртка БГКТ. Дзякуючы яго актыўнай працы ў святліцы аддзела пульсуе культурна-асветная дзейнасць. Тут часта збіраюцца старэйшыя і малодшыя на перадачы тэлебачання, на розныя мерапрыемствы. Аўтарытэт беларускай арганізацыі ў Мілейчыцах даволі вялікі. Аб гэтым сведчыць між іншым і той факт, што гурток БГКТ налічвае зараз больш як 100 членаў.

Сяргей Крэйза з'яўляецца членам Галоўнага праўлення БГКТ і ў выконванні сваіх абавязкаў можа быць прыкладам для іншых. Як карэспандэнт «Нівы» вылучаецца ён актыўнасцю, дакладнасцю, аператыўнасцю.

М. Х.

Не так даўно мы друкавалі ліст Толіка з Гайнаўскага павета. Апрача нашага адказу мы змяшчалі лісты чытачоў, якія выказаліся на тэму Толіка і Каці. Толік прыслаў нам ліст і просіць яго надрукаваць. Змяшчаем ліст Толіка:

«Калі скончыўся мой водпуск, я паехаў у прадпрыемства, у якім працаваў, і звольніўся на ўласную просьбу з работы. Прыехаўшы дамоў, часта наведваў Кацю, мы разам абмяркоўвалі нашу справу. Я сказаў ёй, што напісаў аб гэтым да Сэрцайка. Мы рашылі чакаць адказу. А пасля атрымання яго, за парадай Сэрцайка, мы паехалі ў Беласток да лекара. І тут праўда выйшла наверх. Каці было сорамна. Яна прасіла майго прабачэння. Але што мне было рабіць, кахаю Кацю і не магу з ёй растацца. У гэтай цяжкай сітуацыі памог нам лекар.

Калі мы вярталіся з Беластока дамоў, праходзілі міма рэдакцыі «Нівы». Я прасіў Кацю зайсці да Сэрцайка, але яна саромілася. Пасля гэтага нам нічога больш не засталося, як узяць шлюб. У лютым адбылося вяселле. Я шчаслівы з Кацяй, прабачыў ёй назаўсюды яе дрэнны паступак і веру, што яна гэта дацэніць. Дарагое Сэрцайка, думаю, што маё пісьмо будзе добрым адказам на пісьмо Валодзі з Беластоцкага павета, які так дрэнна выразіўся аба мне ў пісьме да Сэрцайка. Прашу вельмі надрукаваць маё пісьмо. Толік з Гайнаўскага павета».

Вельмі цешуся з добрага заканчэння справы і далучаюся з пажаданнямі многа шчасця і ўсяго добрага ў вашым супольным жыцці.

СЭРЦАЙКА

Адчуваць, як шарахаюцца ад яго былыя адвакаты, пісьменнікі, як трасуцца капітаны караблёў, як згінаюць перад ім галовы ўладальнікі багатых магазінаў, выціскаць уніжанае скуленне ў прафесараў, міністраў, збіць з ног аслабелага чэмпіёна па боксу, іграць ролю вяршыцеля лёсу наўтысячы чалавечых істот стала для гэтай нікчэмнасці патрэбнасцю, як для п'яніцы піць гарэлку, а нармальнаму чалавеку займацца сваёй справай.

— Вы, сабакі здохлыя, вашаі смярдзючыя, чаго тут балаган стварылі? Лё-ос! — раве ён бычачым голасам, узнімае гумовы бізун.

Вакол мяне і Валодзькі ўжо нікога няма.

Учора вечарам мы з братам апавядалі немцам-арыштантам пра партызан. Зводдаль прыслухоўваўся і Цымерман, а потым па нашае здзіўленне загадаў сваім халуям абдзяліць нас чорнай кавай.

Цяпер, убачыўшы мяне, блёкэльтэстэ апякаецца, астывае. Тыя, каму ўцячы перашкодзіла сцяна барака, выцягнуліся ў струну і з робленай пакорай і адданасцю глядзяць бандыту ў вочы. Цымерман вяла ляпае іх па плячах і са сваім гарэмам накіроўваецца да блока дацкіх заложнікаў. Натоўп адразу яго забывае, пачынае сцякацца зноў.

З будкі выходзіць пісар са старым шарфюрэрам. Хоць немец без шыняля, у адным мундзіры, але на баку мае паходную сумку, аўтамат, — сабраўся ў дарогу. Без асаблівай цікаўнасці і злосці шарфюрэр абводзіць нас вачыма і кідае:

— Zwanzig Mann!

Арыштанцкая маса ўскіпае.

— Мяне!

— І я з вамі паеду, шэф!

— Калі ласка, мяне вазьміце, гэр шэф!

Крычаць, просяць, моляць як хто можа. Каб здавацца больш мажнымі, некаторыя ўсю душу ўкладаюць у позірк і выраз свайго твару, абы толькі крануць шэфа. Няважна, што яшчэ нічога невядома! Куды б ні адправіліся гэтыя «Zwanzig Mann», яны хоць некалькі

9

гадзін падыхаюць уяўнай свабодай.

— Du, du und du... — тыкае пальцам у грудзі арыштантам, выбірае сабе рабочую каманду немец.

У кожнага з нас на левай грудзіне — белая ляпіна з адціснутым нумарам, каляровым вінкелем і літарай. У мяне нумар 22854, у Валодзі на адзінку болей. Чырвоныя вінкелі вызначаюць нашы палітычныя перакананні, а літара «R» сцвярджае, што мы рускія (у Штутгофе беларусы, украінцы і рускія насілі аднолькавую літару).

Я рукой прыкрываю нумар, пад палец немцу падстаўляю плячо.

— Nein! — шарфюрэр нібы прачынаецца ад абыякавасці, крычыць на мяне: — Du bist Russe! Du wirst weglaufen[2])

Да вярбоўкі прыглядаецца высокі, стройны капо з хлебнай каманды Рыхард Шэмукснiс. Нам з Валодзькам у лагеры ён спачувае.

— Паглядзіце на яго морду, гэр шарфюрэр, хіба яму тут дрэнна? — спакойна, але значна, устаўляе Рыхард.

Немец уважліва ўзіраецца. Відаць, мая морда сапраўды яму падабаецца, бо, падумаўшы хвіліну, міласціва кідае:

— Komm mit!

За мной нахабна прэцца і Валодзька, быццам «komm mit» адносіцца і да яго.

— Wa-as? — вішчыць шарфюрэр. — Und noch ein Russe?[3])

— Гэта два браты. Няхай едуць разам! — умешваецца дабрак пісар.

Адным словам, праз якую гадзіну нашу «Аўзенкомандэ» прапускаюць праз вароты і вядуць на вакзал вузкакалейкі. Усе арыштанты ў чаканні невядомага. Такі настрой агортвае і мяне. Ну, цяпер або ніколі! Азіраюся на Валодзьку, ён у адказ смяецца вачыма.

[1]) Вось там, у Оберляндзе, — цудоўна!
[2]) — Не! Ты — рускі, ты ўцячэш!
[3]) — Што-о? Яшчэ адзін рускі?

(Працяг будзе)

10

КІНО

Праграма
на 11—16. V. 1965 г.

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Белавежа
„Człowiek I-go stulecia" (czeski), 11—12. „Kuba w ogniu" (kubański), 13—14. „Królowa Krystyna" (USA), 15—16.

Кляшчэлі
„Chwila wspomnień" (polski), 11. „Grzeszny anioł" (radz.), 12—13. „Zakochani są między nami" (polski), 14—16.

Дубіны
„Zdradziecki strzał" (radz.), 15—16.

Нарва
„Listy do matki" (radz.), 12—16.

Нараўка
„Foto Haber" (węgierski), 12—16.

Чаромуха
„Et cetera pana półkownika" (włoski), 11—13. „Z rąk do rąk" (NRF), 14—16.

Чыжы
„Kodyn" (rumuński), 12—16.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Боцькі
„Miłość Aloszy" (radz.), 12—16.

Бранск
„W środku nocy" (USA), 11—12. „Tysięczne okno" (franc.), 13—14. „Ostatni lot" (radz.), 15—16.

Орля
„Krzyżacy" (polski), 12—16.

Райск
„Rzut karny" (radz.), 12—16.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок
„Zgliszcza Radopolie" (jugosłowiański), 11—12. „Dwója z wychowania" (radz.), 13—14. „Rachunek sumienia" (polski), 15—16.

Міхалова
„Trzydzieści lat śmiechu" (USA), 11—12. „Tajemnica złotego runa" (franc.), 13—14. „Mansarda" (polski), 15—16.

Супрасль
„Wszystko dla psów" (angl.), 11—12. „Hamlet" I s. (radz.), 13—14. „Hamlet" II s. (radz.), 15—16.

Чорна Беластоцкая
„Krolowa Krystyna" (USA), 11—12. „Siedem narzeczonych dla siedmiu braci" (USA), 13—14. „Beata" (polski), 15—16.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Chwila wspomnień" (polski), 11. „Dwója z wychowania" (radz.), 12—13. „Królowa Krystyna" (USA), 15—16.

Мілейчыцы
„Król małp" (chiński), 11—12. „Kto jest bez winy" (jugosłowiański), 13—14. „Zakazane piosenki" (polski), 15—16.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Крынкі
„Ach te dzieci" (radz.), 11—12. „Ludwiku do rondla" (jugosł.), 13—14. „Między brzegami" (polski), 15—16.

Сухаволя
„Srebrny faworyt" (angl.), 11—12. „Trzy światy Guliwera" (angl.), 13—14. „Mrok za dnia" (węgierski), 15—16.

Шудзялава
„Zdobywcy nieba" (radz.), 12—16.

Сідра
„Rywalki na lodzie" (chiński), 11—12. „Babcia, dziadkowie i ja" (radz.), 13—14. „Bokser i śmierć" (czeski), 15—16.

ДУБРОЎСКІ ПАВЕТ

Ліпск
„Złodziej z Bagdadu" (angl.), 15—16.

Новы Двор
„Rozwodów nie będzie" (polski), 13—16.

Ружанысток
„Futrzany gang" (angl.), 11—12. „Gdy przychodzi diabeł" (czeski), 13—14. „Nieznany" (polski), 15—16.

Тэлебачанне

Нядзеля (9. V.)
Powrót — progr. teatr. z okazji 20 roczn. zakończenia wojny; Program muzyczny na Dzień Zwycięstwa w wykonaniu Zespołu Wojska Polskiego; Szklana niedziela — felieton S. Grodzieńskiej. Obsada: D. Szaflarska, A. Szczepkowski i Ewa; Godziny nadziei — film polski.

Панядзелак (10. V.)
Reportaż z Ostrowca Świętokrzyskiego; Mistrz — sztuka teatr. Z. Skowrońskiego. Obsada: J. Warnecki, R. Hanin, K. Leszczyński, S. Zaczyk, L. Madaliński i inni.

Аўторак (11. V.)
Zbliżenia — Młodz. magaz. tel.; Na wielkim ekranie — prog. pośw. filmowi japońskiemu.

Серада (12. V.)
Wiedeński ogródek — muzyka J. Straussa.

Чацвер (13. V.)
Ośmiu sprawiedliwych — reportaż; Przegląd muzyczny.

Субота (15. V.)
Gracz — film franc. W rolach głównych: Gerard Philipe, Bernard Blier, Jean Danet, Lisette Polver.

ЖАБА І ВАКУУМ

На ўсё балота жаба квакала:
— Адна я запаўняю вакуум.
Камар, зашыўшыся ў зацішак,
Рапуху важную суцішыў:
— Ну, што ж, сабою палюбуйся,
Пакуль не хоча снедаць бусел.

Рыгор Барадулін

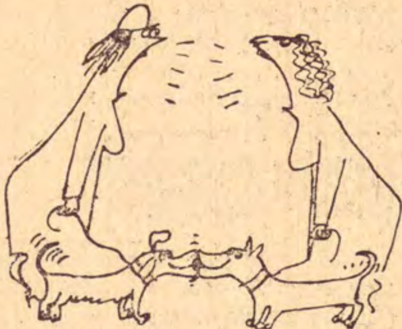
Без слоў.

ПРА І ДА МІХАСЯ

Цывілі цывільныя і вайсковыя, чытачы гарадскія і вясковыя, падумайце ж, выцягнуў з памяці Міхась Красоўскі з Малынкі песню над песнямі аб Мар. .

За гэту песню сціснуў бы Міхасёвую руку, ляпнуў бы яго па плячы, ды рука мая кароткая, не дастанецца да Малынкі.

Чытачам здавалася, што Міхась маладзік на сто два, які як стукне абцасам дык іскрамі ляцяць рыфмы, а аказваецца нясе Міхась на плячах больш паўвеку і яшчэ не кашляе.

Прачытаўшы гісторыю аб дзяўчыне Марусі, кожны падумае: — Эх, значыць і калісьці вяліся дзяўчаты круціўшыя казакам галавы.

Цяперашнія дзяўчаты спрытнейшыя ад Марусі, таму небяспека для хлопцаў яшчэ большая.

Мой сусед, былы кельнер, аднойчы апавядаў сваю гісторыю:

Зайшла ў рэстаран дзяўчына прыезджая, заняла столік і запатрабавала ежу. Кельнер падаў запатрабаванае блюда, дзяўчына без слова падала грошы без здачы. Здзіўлены яе здагадлівасцю кельнер пытае:

— Дазвольце ведаць ваша імя?

Дзяўчына адказала:

— Завуць мяне як спачатку, так і ў канцы, а пасярэдзіне падвойна.

Значыць, называлі дзяўчыну — Анна. Заказала яна ракаў і заплаціла восем залацішаў.

Зацікаўленне кельнера гэтай дзяўчынаю завяло яго аж на шлюбны дыванчык. Цяпер кельнер, мой сусед, гаспадарыць на гаспадарцы Анны і аб сваёй жонцы гаворыць:

— Жыву як з блыхою, не ведаю, калі і куды яна скочыць.

Аказваецца, жаніцьба з такою разумніцаю таксама не ідзе ў карысць.

А цяпер мая канкрэтная просьба да Міхася Красоўскага:

— Адчыні, Міхасёк, свой куфарчык з фальклорам, выбяры там, што маеш, і пачастуй нас яшчэ старыною.

Старыну любім больш чым будучыню, яна блізкая нам і ляпей ведаем яе, а будучыня далёкая і вядомая толькі варожкам.

А як варожкі варожаць, мы ведаем: альбо дожджык, альбо снег, альбо будзе, альбо не. Таму слабая надзея на варожкі.

Між намі кажучы, варта заехаць веснавым днём пятага чэрвеня да Міхася на імяніны і пры аказіі пабачыць яго жонку. На рэдкасць цікавая гэта жанчына, калі Міхась каля яе боку не растраціў да гэтага часу ані фальклору, ані рыфмаў.

Дзядзька Лявон

Воўчая пастка

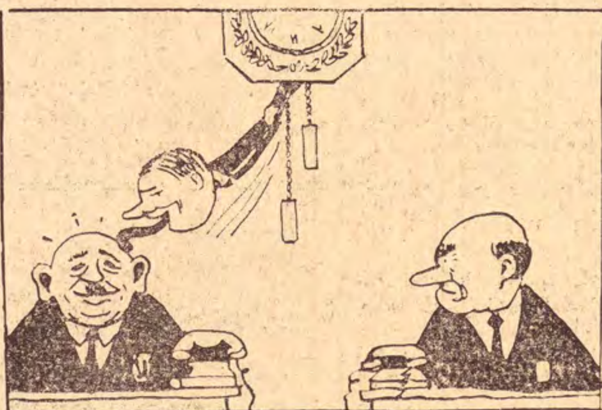
...І нашым.

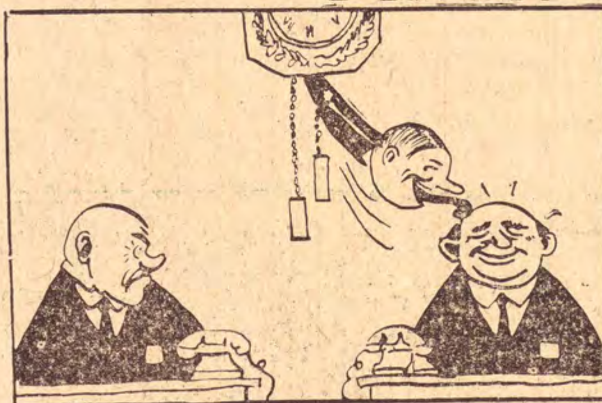
І вашым...

АБРУС

У гасцёне госці абгавараваюць па ціху гаспадароў.

— Гэта мае быць гасціна? — звяртаецца адна суседка да другой — Паглядзіце на гэты парваны абрус...

— Да таго, — адказвае тая, — гэты абрус пазычыла ў мяне.

ПЕРАШКОДА

— Я бачыла Андрэя і Зосю разам. Як ты думаеш, між імі што-небудзь ёсць?

— Безумоўна. Жонка Андрэя і муж Зосі.

ЧАМУ

— Чаму да шлюбу трэба двух сведкаў?

— Бо ўжо пасля месяца малады ўсяго выракся б...

Ен любіў чыстату: нават брудную справу стараўся рабіць чыста.

«ПАШКОДЖАННЕ ТУПЫМ ПРАДМЕТАМ»

Прафесар: Дрэнна, вельмі дрэнна. Вы ні на адно пытанне не адказалі. А гэта ж у вас, здаецца, ужо трэцяя «двойка». Даю апытанне. Калі вы ўдарыце каго-небудзь галавой у жывот, як гэта будзе кваліфікавацца ў судова-медыцынскай тэрміналогіі?

Студэнт: Нанясенне цялесных пашкоджанняў тупым прадметам.

[illegible] і АПАЛОНІКА

Хто ў бядзе спявае, той перасільвае сваё гора.

* * *

Людзі, якія маюць штыўныя каркі, заўсёды вельмі нізка кланяюцца.

* * *

Жыццё — тэатр. Чалавек — акцёр.

* * *

Хто не мае свайго пункту гледжання, той жыве чужымі парадамі.

* * *

Пад белым каўнерам бруднай шыі не схаваеш.

ВАЖНАЯ ПРЫЧЫНА

Сынок пытаецца ў бацькі:

— Тата, чаму ты, калі выпіўшы, такі лагодны, вясёлы, са мной гуляеш? А як цвярозы, дык да цябе не падступіцца: надзьмуты, сярдзіты, незадаволены. Чым ты не задаволены?

— Тым, што цвярозы!

ЧАСОВА БЛАГІЯ

— Як ты лічыш, муж і жонка Гаўрылавы добрыя людзі?

— Цудоўныя!

— А чаму на іх кватаранты скардзяцца?

— А яны часова былі благімі, каб кватаранта выжыць.

ЯК НА ЎРОКУ

Па вуліцы ідзе настаўніца. Ёй насустрач вучаніца другога класа. Яна ў бітончыку нясе малако з магазіна.

— Што нясеш? — пытае настаўніца.

— Малако, — адказвае вучаніца.

— Колькі літраў?

— Два.

— Колькі заплаціла? —

— 48 капеек.

— Значыць, колькі каштуе адзін літр?

— 24 капейкі.

— Выдатна! Давай дзённік.

УСЯЧЫНА

Як я вам падабаюся?

Ці хочаш быць вынаходцам?

(Бясплатныя курсы)

НАЗІРАЛЬНАСЦЬ + АНАЛІЗ

Перад вамі план сакрэтнага склада. У адным з пакояў знаходзіцца цікавячы вас аб'ект. Каб бяспечна прабрацца ў гэты пакой, трэба увайшоўшы ў склад праз акрэсленыя вароты прайсці паслядоўна праз усе трыццаць дзевяць дзвярэй склада, выключаючы сігналізацыю трывогі. Праходзіць двойчы праз адны і тыя ж дзверы нельга. Вызначце, не закранаючыся да плана, нумар цікавячага вас пакоя і вароты, праз якія трэба ўвайсці ў склад.

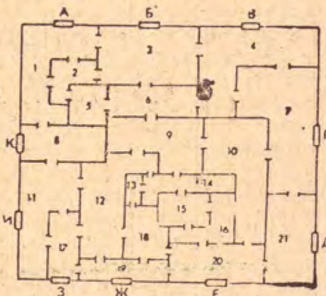

Адказ у наступным нумары.

Адказ на заданне з папярэдняга нумара: **39 мінут.**

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе **Грышы Наумюка** з кал. Тынкоўшчына, Гайнаўскага павета, змяшчаем песню:

Я ТЕБЯ ПОДОЖДУ

Ты глядел на меня,
ты искал меня всюду.
Я, бывало бегу, ото всех твои взгляды храня,
А теперь тебя нет.
Тебя нет почему-то,
Я хочу, что б ты был, чтобы так же глядел на меня.

А за окном то дождь то снег,
и спать пора, и никак не уснуть.
Всё тот же двор, всё тот же смех,
и лишь тебя не хватает чуть-чуть.

Я иду без тебя
переулком знакомым
Я спешу не с тобой, а с Наташкой в кино.
А тебе шлют привет
окна тихого дома
да ещё старики, что всё так же стучат в домино.

А за окном то дождь то снег...

Во дворе дотемна
крутят ту же пластинку
Ты сказал, что придешь, хоть на вечер вернёшься сюда
Вечер мне ни к чему,
Вечер мал, как песчинка,
Я тебя подожду, только ты приходи навсегда.

А за окном то дождь то снег...

Ніва

Adres redakcji Białystok ul Wesołowskiego 1. Telefony red. naczelny [illegible] Warunki prenumeraty miesięcznie – 2,40 zł, kwartalnie – 7,20 zł, półrocznie – 14,40 zł, rocznie – 28,80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch" Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje – Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch" Warszawa ul. Wilcza 46, Nr konta PKO 1-6-100024. Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona" Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4,70 $ w Europie, 5 $ — w USA. Nakład 5458. Bltk C-3